

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace fondů EU
Schválil: JUDr. Olga Letáčková

Zpracoval: Ing. Václav Krtička, Mgr. Kateřina Neveselá,
Ing. Jan Vaňkát, Mgr. Naděžda Žaludová, PhDr.
Jitka Kohoutová, Jan Král, MBA ve spolupráci
s dalšími útvary ministerstva pro místní
rozvoj, ministerstvem financí, ministerstvem
vnitřní, ministerstvem práce a sociálních věcí,
ministerstvem zemědělství
Datum: 7. 8. 2018

E-mail, tel.: vaclav.krticka@mmr.cz, 224 861 881
Verze: 3

Rámcová pozice

(Stanovisko pro Parlament ČR)

Projednávaná věc: Soubor návrhů nařízení pro politiku soudržnosti 2021-2027

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza

Přípravný orgán Rady: Pracovní skupina pro strukturální opatření

Identifikační čísla dokumentů: COM(2018) 375 final, 2018/0196 (COD)

Stupeň priority pro ČR: Národní priorita

1. Popis problematiky, včetně stádia projednávání

Dne 2. května 2018 přijala Evropská komise (dále jen „EK“) návrh příštího víceletého finančního rámce na období 2021–2027¹. V diskusním dokumentu o financích EU i při následném hodnocení a veřejných konzultacích bylo jako klíčový cíl definováno administrativní zjednodušení. Zkušenosti ukazují, že pravidla jsou příliš složitá a fragmentovaná mezi jednotlivými fondy a formami financování, což má za následek zbytečnou zátěž pro programové manažery a konečné příjemce.

Tento návrh nařízení o společných ustanoveních (dále jen „návrh“ či „ON“), který byl EK představen 29. května 2018, stanoví společná ustanovení pro sedm fondů/nástrojů se sdíleným řízením pro období 2021–2027. Následně EK zveřejnila i návrhy dalších nařízení, která budou určovat právní rámec politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Rámcové pozice pro návrhy těchto nařízení jsou zpracovány samostatně. Tento návrh nenahrazuje stávající nařízení

¹ COM(2018) 322 final, 2. května 2018.

(EU) č. 1303/2013, kterým se budou programy přijaté na období 2014–2020 i nadále řídit. Návrh vytváří společný soubor pravidel pro sdílené řízení, do kterého spadají:

- FS: Fond soudržnosti
- ENRF: Evropský námořní a rybářský fond
- EFRR: Evropský fond pro regionální rozvoj
- ESF+: Evropský sociální fond Plus²
- AMIF: Azylový a migrační fond³
- BMVI: Nástroj pro správu hranic a víza⁴
- ISF: Fond pro vnitřní bezpečnost

Návrh stanoví jako datum nabytí účinnosti nařízení 1. leden 2021 a počítá s odchodem Velké Británie z Evropské unie (dále jen „EU“) v roce 2019.

Charakteristika návrhu obecného nařízení

Návrh obecného nařízení je rozdělen do celkem devíti hlav společně s dvaadvaceti přílohami:

Hlava I: Cíle a obecná podpora

Návrh slučuje pravidla pro sedm výše uvedených evropských fondů pod sdíleným řízením. Cílem je vytvořit společný soubor zjednodušených a konsolidovaných pravidel a snížit administrativní zátěž programových orgánů a příjemců.

Zde je položen základ pro sdílené řízení a partnerství. Hlava I obsahuje základ pro sdílené řízení, pro partnerství s regionálními a místními orgány, městskými úřady a orgány veřejné správy, ekonomickými a sociálními partnery, občanskou společností a orgány prosazujícími sociální začleňování, základní práva, rovnost žen a mužů, nediskriminaci a práva osob se zdravotním postižením.

Návrh víceletého finančního rámce na období 2021–2027 (dále jen „VFR“) předložený EK stanoví ambicióznější cíl pro zohledňování oblasti klimatu ve všech programech EU, přičemž obecným cílem je, aby 25 % výdajů EU přispívalo k cílům v oblasti klimatu. EK se bude snažit identifikovat příslušná opatření během postupů přípravy, provádění, přezkumu a hodnocení programů.

Hlava II: Strategický přístup

Jedenáct tematických cílů používaných v období 2014–2020 bylo v tomto návrhu omezeno na pět cílů politiky:

1. inteligentnější Evropa – inovativní a inteligentní ekonomická transformace;
2. zelenější, nízkouhlíková Evropa;

² S výjimkou programu „Zaměstnanost a sociální inovace“ a otázek zdraví.

³ Pouze složky se sdíleným řízením.

⁴ Fond pro integrovanou správu hranic se skládá z Nástroje pro správu hranic a víza a Nástroje pro vybavení pro celní kontroly.

3. propojenější Evropa – mobilita a regionální konektivita k sítím IKT;
4. sociálnější Evropa – provádění evropského pilíře sociálních práv;
5. Evropa bližší občanům – trvale udržitelný a integrovaný rozvoj městských, venkovských a pobřežních oblastí prostřednictvím místních iniciativ.

Tento přístup by měl umožnit synergie a flexibilitu mezi různými složkami v rámci daného cíle, a odstraňuje tak umělé rozlišování mezi různými politikami směřujícími ke stejnému cíli. Vedle toho stanovuje základy pro tematické zaměření EFRR a ESF+. Kromě toho byly v návrzích nařízení pro jednotlivé fondy stanoveny specifické cíle politik pro AMIF, BMVI a ISF.

„Předběžné podmínky“ platné v období 2014–2020 jsou nahrazeny „základními podmínkami“. Celkově jich je méně, více se soustředí na cíle příslušného fondu a – oproti období 2014–2020 – jsou monitorovány a uplatňovány v průběhu celého období a obsahují více kritérií. Dokud nebude splněna základní podmínka relevantní pro specifický cíl, členské státy (dále jen „ČS“) nebudou moci vykazovat výdaje na něj vynaložené.

Zaměření fondů na výkonnost zajistí efektivní fungování výkonnostního rámce. Dochází také ve srovnání s obdobím 2014–2020 k úpravě podmíněnost související s evropským semestrem. Při programování budou doporučení pro jednotlivé země zohledněna nejméně při dvou příležitostech: na začátku programování a během přezkumu v polovině období.

V platnosti zůstávají opatření pro podporu řádné správy ekonomických záležitostí.

Návrh vytváří určitou flexibilitu pro EFRR, ESF+ a FS. Zpočátku budou programy nastaveny pouze na prvních pět let. Prostředky na poslední dva roky budou přiděleny na základě důkladného a hloubkového přezkumu v polovině období, který povede k příslušným změnám programů v roce 2025. Toto hodnocení se týká přezkumu původních priorit a cílů programů a zohlední: pokrok při dosahování cílů do konce roku 2024, změny socioekonomické situace; nové úkoly identifikované v doporučeních pro jednotlivé země. Tento přístup navazuje na koncept výkonnostního rámce a výkonnostní rezervy z období 2014–2020 a dále posiluje výkonnostní prvek politiky, a to i prostřednictvím změn programu.

Součinnost mezi jednotlivými nástroji EU bude podporována prostřednictvím procesu strategického plánování, který určí společné cíle a společné oblasti činnosti v rámci různých programů, například se společnou zemědělskou politikou (dále jen „SZP“), Horizontem Evropa, Nástrojem pro propojení Evropy, programem Digitální Evropa, programem Erasmus+, fondem InvestEU, programem LIFE a vnější nástroje.

Hlava III: Programování

Programy budou strategickými nástroji a jejich obsah je zjednodušen. Je navržen společný vzor programu pro programy EFRR, FS, ESF+ a ENRF. Zvláštní vzor bude existovat pro AMIF, BMVI a ISF. Na úrovni priority je stanoven 5% finanční limit, do něhož bude možné upravovat přidělené prostředky bez nutnosti formální změny programu.

Návrh zavádí změny v přístupu ke komunitně vedenému místnímu rozvoji (dále jen „CLLD“), včetně možnosti určit hlavní fond (Lead Fund). Vedle toho je harmonizován přístup k dalším územním nástrojům, včetně současných integrovaných územních investic (dále jen „ITI“).

Návrh také obsahuje ustanovení, která umožňují dobrovolný převod zdrojů do programu InvestEU, a ty tak budou moci využívat výhod mechanismu rozpočtových záruk na úrovni EU.

ČS mohou požádat o převod až 5 % programových finančních přidělů z kteréhokoli z fondů do kteréhokoli jiného fondu v rámci sdíleného řízení nebo kteréhokoli nástroje v rámci přímého nebo nepřímého řízení.

Úprava systému je navržena i v oblasti technické pomoci (dále jen „TP“) ČS. Nově je zaveden mechanismus paušálních sazeb, jež navýší každou průběžnou platbu o procentní podíl ve výši mezi 2,5 % až 6 % (dle fondu), a tím propojuje úhradu TP EU s pokrokem při provádění. Kromě toho za účelem budování administrativní kapacity je nově zaveden koncept plateb na základě splněných podmínek.

Hlava IV: Monitorování, hodnocení, informace a komunikace

Je navrhováno nakládání s daty v elektronické podobě. Návrh navazuje na požadavek zřídit systém elektronické výměny údajů mezi příjemci a řídicími orgány (dále jen „ŘO“) i rovněž mezi různými orgány systému řízení a kontroly. Veškeré údaje nutné pro sledování průběhu provádění, včetně výsledků a výkonnosti programů, budou nyní přenášeny elektronicky, návrh obsahuje periodicitu každé dva měsíce.

Monitorovací výbory mají plnit významnější úlohu při dohledu na výkonnost programu a na všechny faktory, které na ni mají vliv. Pro zvýšení transparentnosti, budou muset být dokumenty předkládané monitorovacím výborům veřejně přístupné.

V případě fondů politiky soudržnosti nebude nadále vypracovávána každoroční výroční zpráva o provádění programu – naopak dochází k posílení významu výročních přezkumných jednání, které budou vycházet z nejnovějších výsledků a omezeného souboru předložených kvalitativních údajů.

Posiluje se odpovědnost ŘO i příjemců za viditelnost a komunikaci.

Hodnocení budou zaměřena na posouzení účinků programů v praxi na základě ukazatelů a cílů programů a podrobné analýzy toho, do jaké míry jsou programy relevantní, účinné a efektivní, zda přináší přidanou hodnotu EU a zda jsou v souladu s dalšími politikami EU. Cílem hodnocení bude zlepšit přípravu a implementaci programu a vyhodnotit dopady programu.

Hlava V: Finanční podpora

Pro snížení administrativní zátěže návrh systematizuje a zvyšuje rozsah využívání zjednodušeného vykazování nákladů (dále jen „SCO“), tj. paušální náhrady, standardní stupnice jednotkových nákladů nebo jednorázové částky. Návrh upravuje pravidla a způsoby výpočtu, a poskytuje více dostupných možností vycházejících ze souhrnného návrhu EK⁵. Zavádí se koncept plateb na základě splněných podmínek, který dle návrhu přispěje k zaměření na výkonnost, protože umožní platby podle dosažené a ověřené výkonnosti.

Finanční nástroje (dále jen „FN“) budou zásadním mechanismem pro provádění investic vytvářejících příjmy nebo úspory nákladů v období 2021–2027; ustanovení o jejich používání byla upravena tak, aby se zajistilo jejich lepší a snadnější provádění, jakož i rychlejší zavedení. Navrhuje se flexibilita pro kombinování dotací s FN. Kombinace zdrojů EU (FN a dotací) bude možná v rámci jednoho souboru pravidel; nebudou se již přijímat žádná další odlišná pravidla pro obdobné situace. Pravidla způsobilosti jsou vyjasněna a pravidla pro náklady a poplatky za

⁵ http://ec.europa.eu/budget/mff/lib/COM-2016-603/COM-2016-605_en.pdf

správu jsou zjednodušena, avšak v rámci podpory efektivní správy stále vychází z výkonnosti. Není navrženo žádné další samostatné podávání zpráv o FN, jelikož nástroje jsou součástí téhož systému podávání zpráv jako všechny ostatní formy financování.

Mezi další zjednodušení patří: zrušení konceptu projektů vytvářejících příjmy nebo velkých projektů.

Hlava VI: Řízení a kontrola

Jsou stanoveny úkoly a odpovědnosti různých orgánů v rámci systému řízení a kontroly. Ve srovnání s obdobím 2014-2020 není nutné provést designaci; ustanovení podporují převzetí stávajících systémů a jednodušší pravidla pro designaci nových subjektů.

Je navrženo snížení počtu kontrol a auditů. Tím se sníží administrativní zátěž pro orgány na úrovni programu i příjemce.

Dále jsou navrženy: rozšíření zásady jednotného auditu, u programů s dlouhodobě nízkou chybovostí provádění kontrol založených na vnitrostátních pravidlech a opuštění potřeby provedení auditu designace na počátku období.

Návrhy projektů, které obdržely pečeť excelence (Seal of Excellence) v rámci programu Horizont Evropa, nebudou muset projít dalším procesem podávání žádosti, hodnocení a výběru, pokud odpovídají strategii pro inteligentní specializaci. Tento přístup by podobně mohl být rozšířen i na další nástroje EU, jako je program LIFE+ nebo Erasmus+.

Hlava VII: Finanční řízení, předkládání a kontrola účetní závěrky a finanční opravy

Je zachován systém roční účetní závěrky, včetně 10% zádržného z částek vykázaných v průběžných platbách. EK navrhuje, aby žádosti o platbu byly předkládány podle pravidelného harmonogramu, a to maximálně čtyřikrát ročně.

Pravidlo pro zrušení závazku je v návrhu zkráceno na „n+2“. Úroveň předběžného financování na roční platby je navrženo snížit na 0,5 % z celkové podpory z fondů.

Dále došlo k rozšíření případů, kdy EK může přerušit platební lhůtu a pozastavit platby např. pokud ČS nesplnil povinnost, která vyplývá ze Smluv (infringement), nebo nepostupoval dle specifických doporučení Rady.

Hlava VIII: Finanční rámec

Tato hlava stanoví finanční přiděly pro jednotlivé fondy a cíle a kategorie regionů, přičemž je zachováno rozdělení regionů do tří kategorií dle výše HDP na obyv. průměru EU (méně rozvinuté regiony do 75 %, přechodové regiony 75 – 100 % a rozvinutější regiony nad 100 %). Podpora z FS je zachována pro ČS, jejichž HND na obyv. průměru EU je nižší než 90 %. Je navrženo stejně jako v současném období 2014-2020 převést 11,3 mld. EUR (ceny r. 2018) z FS do Nástroje pro propojení Evropy (CEF).

Upravena je zde rovněž možnost přesunu prostředků mezi kategoriemi regionů, který může EK na návrh ČS schválit až do výše 15 % v případě přesunu z kategorie méně rozvinutých regionů nebo bez limitu v případě přesunu ze zbývajících kategorií regionů.

V návrhu je výrazně snížena oproti období 2014–2020 míra spolufinancování z rozpočtu EU na maximálně 70 % pro méně rozvinuté regiony, FS a Interreg, 55 % pro přechodové regiony a 40 % pro rozvinutější regiony.

Hlava IX: Ustanovení o přenesení pravomoci, prováděcí, přechodná a závěrečná ustanovení

Aby se zajistilo včasné zahájení provádění v příštím období, budou v legislativním balíčku zahrnuta všechna potřebná legislativní ustanovení (buď v ON, nebo ve specifických nařízeních pro dané fondy).

Dále je podstatně snížen počet zmocnění. Tím se zabrání případným prodlevám při sestavování a přijímání sekundárních právních předpisů. Současně se tak zajistí vnitřní soudržnost legislativních ustanovení a předvídatelnost pro zúčastněné strany, protože všechny platné předpisy EU budou sjednoceny.

Zavádí se podmínky pro fázované operace, aby byla zajištěna právní jistota a přechod mezi programovými obdobími 2014–2020 a 2021–2027.

Dále obsahuje návrh celkem 22 příloh:

Příloha I – Dimenze a kódy pro typy intervencí pro EFRR, ESF+ a Fond soudržnosti

Příloha II – Šablona dohody o partnerství

Příloha III – Základní horizontální podmínky

Příloha IV – Základní tematické podmínky platné pro EFRR, ESF+ a Fond soudržnosti

Příloha V – Šablona pro programy podporované z EFRR (cíl Investice pro zaměstnanost a růst), ESF+, Fondu soudržnosti a ENRF

Příloha VI – Šablona programu pro AMIF, ISF a BMVI

Příloha VII – Šablona pro předávání údajů

Příloha VIII – Komunikace a viditelnost

Příloha IX – Prvky dohod o financování a strategických dokumentů

Příloha X – Klíčové požadavky na systémy řízení a kontroly a jejich klasifikace

Příloha XI – Prvky auditní stopy

Příloha XII – E-soudržnost: Systémy pro elektronickou výměnu dat mezi programovými orgány a příjemci

Příloha XIII – SFC2021: Systém pro elektronickou výměnu dat mezi ČS a EK

Příloha XIV – Šablona pro popis systému řízení a kontroly

Příloha XV – Šablona prohlášení řídicího subjektu

Příloha XVI – Šablona pro výrok auditora

Příloha XVII – Šablona pro výroční kontrolní zprávu

Příloha XVIII – Šablona pro strategii auditu

Příloha XIX – Šablona pro žádosti o platbu

Příloha XX – Šablona pro účetní závěrku

Příloha XXI – Stanovení výše finančních oprav: paušální a extrapolované finanční opravy

Příloha XXII – Metodika přidělování celkových zdrojů na ČS

2. Pozice ČR

Klíčové priority ČR pro vyjednávání o souboru nařízení

ČR odmítá a/nebo vnímá jako rizikové

- **Cíle politik, věcné zaměření (čl. 4)**

ČR respektuje zúžený výběr cílů politik EU. ČR však vnímá potřebu, aby zejména první z cílů (CP 1 – Chytřejší Evropa), na který má být alokováno největší množství prostředků, respektoval také potřebu rozvoje veřejné správy ČS. Bez explicitního zahrnutí rozšíření CP 1 o veřejnou správu, může být využitelnost prostředků a jejich účinek omezený. Proto ČR navrhuje rozšířit CP 1 – Chytřejší Evropa o následující upravené znění: „inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a efektivnější veřejné správě“.

ČR dále požaduje rozšířit věcné zaměření CP 2 o čistou a udržitelnou (případně i bezpečnější) mobilitu. CP 2 zní: “zelenější, nízkouhlíková Evropa díky podpoře přechodu na čistou a spravedlivou energii a mobilitu, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, přizpůsobení se změnám klimatu a prevence a řízení rizik“

ČR nepodporuje striktní tematickou koncentraci, zejména pro EFRR či ESF+ (viz také pozice ke specifickým nařízením), s významnými dopady na nastavení cílů politik, včetně jejich uchopení a rozložení. ČR bude žádat o větší flexibilitu v tomto ohledu.

ČR nesouhlasí s tím, že součástí politických cílů a tedy ani podrobného vymezení podpory není oblast veřejné správy. ČR chápe veřejnou správu jako důležitý faktor regionálního růstu, který je základem posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti a tedy i elementárním cílem politiky soudržnosti. Dobře fungující veřejná správa, v nejširším možném kontextu, tedy i včetně samospráv, orientovaná na potřeby svých klientů, je základem rozvoje všech nařízením stanovených politických cílů, jelikož vytváří vhodný institucionální rámec pro inovace a podnikání, ovlivňuje výsledky v oblasti životního prostředí i v dalších oblastech. Před veřejnou správou nejen v ČR v současné době stojí nové výzvy např. v podobě digitální ekonomiky, na které je třeba reagovat a veřejné instituce dále modernizovat, a to v souladu se strategickou vizí eGovernmentu. ČR proto bude navrhopvat rozšíření cíle politiky č. 1 na: „inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a efektivnější veřejné správě“ a tomu odpovídající specifické cíle rozpracované v návrzích navazujících fondů EFRR a FS.

ČR žádá od EK objasnění/potvrzení, že v rámci kategorie intervence „011 Vládní IKT řešení, elektronické služby, aplikace“ návrhu Přílohy I návrhu ON bude možno podporovat aktivity v oblasti kybernetické bezpečnosti. Pokud ne, ČR žádá o rozšíření této kategorie intervence o kybernetickou bezpečnost.

- **Základní podmínky (čl. 11)**

ČR nepodporuje navrhovaný systém základních podmínek („enabling conditions“) v čl. 11, který nahrazuje systém tzv. předběžných podmínek (ex-ante kondicionalit),

zavedených v programovém období 2014–2020, neboť dochází k výraznému zpřísnění s dopadem na čerpání v průběhu celého programového období, zejména s ohledem na plnění pravidla automatického zrušení závazku.

ČR proto bude usilovat o stanovení lhůty, která by byla rozhodná pro posouzení splnění či nesplnění podmínky, tj. odklon od průběžnosti podmínek a zavedení obdobného systému jako tomu je v období 2014–2020. Jako vhodná lhůta pro splnění podmínek by mohl být stanoven termín tří let od zahájení programového období, tedy do 31. 12. 2023, analogicky jako tomu bylo v programovém období 2014–2020. Návrh v současné podobě také vůbec nepracuje s principem proporcionality a zavádí automatickou aplikaci podmínek ve vazbě na určené specifické cíle u tematických podmínek a plošně všech horizontálních podmínek. Automatická plošná aplikace horizontálních podmínek je zvláště problematická, jelikož vyžaduje jejich aplikaci i v situaci, kdy intervence nejsou s určitou oblastí přímo spojeny. Nutnost zavedení principu proporcionality tedy rovněž považujeme za jeden z klíčových prvků budoucího nastavení systému základních podmínek.

ČR považuje za důležité přijmout vhodné nastavení také s ohledem na vztah k evropskému semestru a specifickým doporučením Rady, aby nedocházelo k nastavení dvou duplicitních systémů, a také k procesům týkajících se dodržování právního státu.

- **Opatření spojená s řádnou správou ekonomických záležitostí (čl. 15)**

ČR sice podporuje, aby Evropský semestr hrál strategickou roli pro nastavení DoP a programů, nicméně je přesvědčena, že opatření, která mají propojit implementaci politiky soudržnosti s řádnou ekonomickou správou, mají mít primárně preventivní charakter. ČR proto bude prosazovat, aby se nejednalo o další nástroj sankčního řízení použitelný kdykoli během implementace k pozastavení čerpání, ale aby se primárně aplikovala na pozastavení závazků a nikoliv plateb, které mají již sankční charakter. Pro ČR je zásadní, aby byly nastaveny takové stropy pro pozastavení závazků, které v maximální míře zajistí rovné zacházení s ČS. V této souvislosti tak bude moci ČR podpořit snížení stropu založeného na podílu k HDP ČS.

Je nutné vyjasnit procesní mechanismy týkající se zohlednění specifických doporučení Rady (dále jen „SDR“) na začátku programování a během střednědobé revize programového období (5+2). Cílem je předejít tomu, aby pokud možno nedošlo k neúměrnému a neúčelnému zvyšování administrativní zátěže z důvodu případného zvýšení nároků na monitorování SDR po celou dobu programového období. ČR dále nepodporuje, aby existovala ad hoc možnost (po celou dobu implementace) přezkumu a navržení změn programů, pokud je to nezbytné při provádění SDR.

- **Strategický přístup, programování a přeprogramování (čl. 9, 17, 30, 31)**

ČR nesouhlasí s tím, že dohoda o partnerství (dále jen „DoP“) nemůže být v průběhu implementace revidována. Vzhledem ke konceptu střednědobé revize programového období 5+2, kdy EK ukládá jako povinnost po 5 letech implementace přehodnotit strategický rámec a věcné zaměření všech programů, a dle toho také rozdělit alokace na jednotlivé priority, je nezbytné provést také aktualizaci i na úrovni DoP, aby byl zajištěn soulad na obou úrovních. Nutnost zohlednit revize programů v DoP, může také nastat v průběhu celého programového

období, jakoukoliv změnou programů nebo potřebou převést prostředky mezi programy či fondy. Proto bude ČR usilovat o to, aby ČS mohl využívat funkční a zjednodušený mechanismus změny DoP v průběhu celého programového období, který mu umožní účinně usměrňovat klíčové horizontální otázky, komunikaci, změny strategického směřování apod.

Z pohledu obsahu programu ČR bude požadovat vyjmutí či zobecnění některých navrhovaných kapitol programových dokumentů. Přílišná detailnost návrhu snižuje flexibilitu a možnost vlastního rozhodování ČS, respektive ŘO o konkrétních oblastech a také o určení změn, které nemusí podléhat schvalování EK nad rámec současného návrhu, protože jsou zaměřeny pouze na formální úpravy. Přílišná úroveň detailu informací v operačním programu vede k nadměrné potřebě operační program měnit, což není v zájmu ČS ani EK.

Z návrhu dále není zřejmé, zda bude možno vytvořit samostatný program pro TP. S takovým nastavením ČR nesouhlasí a požaduje mít možnost vytvořit specifický program pro TP jako je tomu v období 2014–2020, aby bylo možné zajistit dostatečné finanční prostředky nejen na samotné provádění EU fondů v ČR v průběhu celého období, ale také na zajištění horizontálních prvků provádění (auditní a kontrolní činnost, společná publicita apod.), tak také ukončení období 2014–2020. Zároveň ČR považuje za negativní stanovovat stropy podílu alokace daného fondu, která může být určena na technickou pomoc (zejména strop 2,5 % u EFRR a FS považuje ČR za nedostatečný). Financování technické pomoci primárně formou flat-rate může přinášet rizika pro zajištění efektivní implementace jednotlivých fondů. Z tohoto důvodu ČR nesouhlasí, aby byly prostředky na TP propláceny primárně formou flat-rate navázanou na žádosti o platbu, resp. aby toto bylo pro ČS stanoveno povinně.

- **Finanční podpora a nezpůsobilé náklady (čl. 48, 58)**

ČR nesouhlasí s povinností využití SCO pro projekty EFRR, nepřevyšující 200 000 EUR s výjimkou projektů zakládajících veřejnou podporu (čl. 48), pokud nebudou stanovena jasná pravidla aplikace SCO, zejména s ohledem na ty projekty, v rámci nichž jsou dílčí služby, dodávky či stavební práce zajišťovány prostřednictvím zadání veřejné zakázky (především, zda je možné využít forem SCO na náklady zjištěné na základě veřejné zakázky a co podléhá následné kontrole a auditům). Povinná aplikace SCO by měla vést ke snížení administrativní zátěže jak na straně subjektů implementační struktury, tak na straně žadatelů a příjemců. ČR vnímá potřebu vyjasnit relevantnost plošného zavedení SCO i v oblastech, pro které neexistují dlouhodobé statistické údaje nebo objektivní informace. ČR by proto uvítala využití těchto metod v rámci EFRR pouze v případech, kdy je to dle uvážení ŘO vhodné s ohledem na charakter dané intervence a nikoliv jejich plošnou aplikaci.

ČR zatím nemá finální pozici k navržené úpravě způsobilosti, kdy DPH je způsobilé u projektů s celkovými náklady pod 5 mil. EUR bez posuzování možnosti odpočitatelnosti DPH příjemcem. Tento návrh zcela mění koncept uznatelnosti DPH tak, jak tomu bylo v období 2014–2020 a bude potřeba jeho detailnější posouzení. ČR proto požaduje vyjasnit ze strany EK tento návrh. Finální pozici ke způsobilosti DPH bude ČR posuzovat v kontextu celkového balíku finančních podmínek pro implementaci (tj. míry spolufinancování, předfinancování a pravidla zrušení závazku).

- **Řízení a kontrola (zejména čl. 63, 65, 70)**

ČR se domnívá, že současný návrh nařízení nereflektuje zkušenosti v jednotlivých ČS. Návrh nařízení obsahuje množství povinností vztahujících se k úrovni ČS (např. oblast koordinace mezi nástroji sdíleného a přímého řízení v případech, kdy to povaha implementace (sdílených nástrojů) vyžaduje, publicity, tematické koncentrace, rozdělení prostředků mezi kategorie regionů, jednotný monitorovací systém apod.), ale pro tento účel návrh neurčuje žádný koordinační subjekt. Proto bude ČR prosazovat doplnění ustanovení, které umožní pověření koordinačního orgánu, obdobně jako v čl. 123 (8) nařízení č. 1303/2013. Dále ČR nesouhlasí s přeměnou certifikačního orgánu (dále jen „CO“) na subjekt vykonávající účetní funkci. CO má v ČR v rámci implementační struktury jedinečnou a nezastupitelnou roli, která byla prokázána během předcházejících programových období. CO je nezávislý na ŘO, působí jako důvěryhodný partner a tvoří další pojistku pro EK při ochraně evropského rozpočtu. ČR bude proto požadovat, aby mezi programové orgány byl zařazen CO tak, jako tomu bylo v současném období 2014 – 2020 s tou výjimkou, že tento orgán nebude provádět kontroly na úrovni příjemce a v případě pochybností o legalitě výdajů by kontroly prováděl pouze na úrovni ŘO. Požadavek na zavedení CO se nevztahuje na fondy AMIF, ISF a BMVI.

- **Finanční podmínky (čl. 84, 99, 102, 104 a 106)**

ČR bude posuzovat všechny finanční podmínky společně v balíčku, protože jsou vzájemně provázány. Současný návrh finančních podmínek (navyšující míru národního spolufinancování, snižující míru předfinancování a zpřísnující pravidlo pro zrušení závazku) by přinesl výrazné břemeno pro národní rozpočty (včetně problémů cash flow na začátku programového období) a vytvořil nadměrný a skokový tlak na rychlost čerpání. ČR proto bude prosazovat zmírnění těchto pravidel. Předfinancování by z pohledu ČR mělo být vypláceno po celou dobu programového období (tj. ve všech 7 letech) a výrazně navýšeno (na 2,5 % v prvních třech letech a následně ve výši 2 % celkové alokace). ČR také nesouhlasí s návrhem na zpřísnění pravidla pro zrušení závazku na n+2 a s rozložením závazku na rok 2021. Tlak na zrychlení čerpání nesmí vést k výběru méně kvalitních projektů. ČR proto bude v rámci vyjednávání primárně prosazovat zachování pravidla n+3 na celé programové období.

Z hlediska zjednodušení implementace a s ohledem na aktuální vyspělost regionů bude ČR podporovat, aby regiony byly rozděleny pouze do dvou kategorií – méně rozvinutých (do 100% průměrného HDP na obyv. EU) a rozvinutějších (nad 100% HDP na obyv. průměru EU) namísto tří, a prosazovat možnost stanovení míry spolufinancování na úrovni ČS, což zvýší flexibilitu při přípravě programů a také při jejich vlastním provádění. Míra evropského spolufinancování by měla být ideálně zachována na úrovni 85 %, minimálně 75 % pro ČS do 100% HND/obyv. průměru EU, pro ČS nad 100% HND/obyv. průměru EU pak 50%. Pokud se nepodaří prosadit definování úrovně na úrovni ČS dle jeho vyspělosti, bude ČR prosazovat, aby se míra národního spolufinancování definovaná dle jednotlivých kategorií regionů významněji nezvýšila oproti stávajícímu období, tj. ČR je ochotna akceptovat určité snížení míry evropského spolufinancování, přičemž pro méně rozvinuté a přechodové regiony by minimální úroveň měla činit 75 %.

Pokud by nebylo možné dosáhnout změny (pouze 2 kategorie regionů) bude ČR požadovat, aby vznikla na úrovni „Přechodových regionů“(75-100%) subkategorie těch regionů, u kterých

došlo ke změně jejich kategorie v průběhu tohoto programového období (tzv. phasing-out regionů). Pro tuto subkategorii bude ČR požadovat zachování stejné míry kofinancování a stejných pravidel tematické koncentrace jako u kategorie „Méně rozvinutých regionů“, aby tato šoková změna nezpůsobila zastavení jejich nastartovaného růstu, a tím nezapříčinila znehodnocení již investovaných prostředků EU. Je třeba dbát na udržitelnost nejen jednotlivých projektů a každého programového období, ale též investovaných prostředků EU v rámci kohezní politiky obecně a dlouhodobě.

Pro ČR je také dlouhodobě zásadní, aby byly prostředky kohezní politiky soustředěny zejména do méně rozvinutých regionů (do 100 % HDP na obyv. průměru EU) a méně rozvinutých (kohezních) členských států. ČR bude prosazovat, aby byla zachována možnost navýšení alokace na FS pro způsobilé členské státy na jednu třetinu, jako tomu bylo v současném i předchozích programových obdobích.

ČR odmítá jakékoliv povinné přesuny prostředků určených na politiku soudržnosti do přímo řízených nástrojů. Z tohoto důvodu ČR nesouhlasí s návrhem na přesun prostředků ve výši 11,3 mld. EUR z FS do CEF. ČR se domnívá, že EK zatím neprokázala přidanou hodnotu takového kroku (investice do infrastruktury je možné financovat i z politiky soudržnosti) navíc výše převodu zůstala v návrhu EK zachována ve stejné výši jako v období 2014–2020 i přesto, že celková alokace na FS je výrazně snížena.

- **Přerušeni platební lhůty anebo pozastavení (čl. 90, 91)**

ČR odmítá zpřísnění ustanovení, která jsou velmi vágní a umožňují přerušeni platební lhůty či pozastavení plateb prakticky kdykoliv, bez nutnosti, aby byla podezření dostatečně podložena. ČR požaduje zachovat kontinuitu z předchozího programového období. EK aplikuje průběžně zádržné 10 % z každé platby, přičemž finální povinnost odečíst všechny nesrovnalosti je spojená až se samotným uzavíráním účtů. Z tohoto důvodu se ČR domnívá, že k přerušeni a pozastavení plateb by mělo docházet pouze výjimečně a při splnění přesně stanovených podmínek. Předložený návrh nelze považovat za proporcionální.

ČR bude požadovat upravit návrh tak, aby k pozastavení mohlo dojít pouze na základě zjištění kompetentního orgánu, a které je spojené se závažným pochybením ve fungování řídicího a kontrolního systému (dále jen „ŘKS“) a má finanční dopad.

ČR podporuje

- **Sjednocení pravidel pro fondy v rámci sdíleného řízení (čl. 1, 2)**

Obecně ČR oceňuje snahu EK o celkové zkrácení, větší srozumitelnost a o odstranění překryvů. Pozitivně ČR hodnotí také snahu o sjednocení všech možných úrovní/způsobů implementace pod jednu definici v rámci čl. 2, v některých případech si tento přístup vyžádá ještě další úpravy a upřesnění. ČR vítá návrh obecného nařízení, pokud jde o jednotná pravidla pro některé fondy sdíleného řízení. V rámci předloženého návrhu společných pravidel pro sedm různých fondů pod jedním nařízením bude snahou ČR zajistit, aby návrh dostatečně zohledňoval specifika jednotlivých fondů (nástrojů) a také jejich dosavadní právní rámec, tak aby zbytečně

nedocházelo k neúměrnému nárůstu administrativní zátěže. Z toho důvodu ČR v oblasti fondů AMIF, ISF a BMVI a k jejich začlenění pod obecné nařízení ve stávající podobě zaujímá rezervovaný postoj. Pokud to nebude možné, zváží ČR v případě oblasti vnitřních věcí podporu jiných členských států o vytvoření samostatného nařízení, které by rámcově vycházelo z obecného nařízení, nicméně by zahrnovalo specifika pro AMIF, ISF a BMVI. V každém případě však ČR nebude bránit snaze jiných členských států o vytvoření takového samostatného nařízení. V každém případě bude také nutné vyjasnit přidanou hodnotu zařazení pouze některých fondů v rámci sdíleného řízení do jednoho nařízení a upřesnění povinností pro jednotlivé fondy, zejména AMIF, BMVI a ISF či ENRF. Z návrhu ON není jasné, jak bude zajištěn integrovaný přístup a koordinace intervencí ve prospěch rozvoje venkova, především prostřednictvím nástroje CLLD/LEADER. ČR se obává nižší efektivity fragmentovaných intervencí v této oblasti, neboť není zcela jasné, jak bude aplikován čl. 25 obecného nařízení i v případě EZFRV, což ovlivní implementaci nástroje CLLD. ČR bude proto usilovat o vyjasnění aplikace čl. 25 v kontextu podpory LEADER tak, aby nové nastavení nástroje CLLD nezpůsobovalo komplikace především na úrovni příjemců podpory.

- **Geografickou flexibilitu a flexibilitu v rámci programů sdíleného a přímého řízení (čl. 10, 19, 21)**

ČR vítá možnost kombinace prostředků a zvýšenou flexibilitu převodu v rámci programů či mezi programy a fondy v rámci sdíleného nebo v přímém řízení. Vždy je nicméně nutné tyto převody stavět na bázi dobrovolnosti nikoliv povinnosti. ČR se domnívá, že by EK v některých těchto návrzích mohla být ambicióznější a poskytnout tak ČS vyšší míru flexibility, v rámci které by bylo možné zohlednit aktuální podmínky v daném ČS. V rámci programů bude ČR usilovat o zvýšení procentní míry z 5 % na 20 % pro alokaci na prioritu a z 3 % na 15 % pro alokaci na program, a dále navýšení limitu v čl. 21 (1) z navrhovaných 5 % na 15 %.

- **Zjednodušení v oblasti integrovaného územního rozvoje (čl. 22 – 28)**

ČR oceňuje kontinuitu v nastavení integrovaných nástrojů ze současného období a také předložené návrhy na zjednodušení, např. zavedení nového cíle politiky Evropa blíže občanům s flexibilně nastavenými oblastmi investic, nepovinné ustavení zprostředkujících subjektů, umožnění realizace ITI v dalších územích. I přesto, že některé navrhované aspekty bude nutné dále vyjasnit (fungování hlavního fondu u CLLD; povahu monitorovacího výboru CLLD atd.), tento návrh umožní lepší využití a podporu území a jejich potřeb.

- **Návrhy na zjednodušení v auditní oblasti (čl. 71 – 75)**

ČR podporuje návrhy EK, které se týkají zjednodušení auditu a aplikace principu jednotného auditu. Návrh posílených přiměřených opatření vykazuje značný potenciál zjednodušení řídicího a kontrolního systému. ČR podporuje aplikaci opatření, která zjednoduší systém řízení a kontroly, zjednoduší provádění jak pro příjemce, tak pro ŘO, sníží administrativní náročnost spojenou s vykonáváním kontrol a auditů, posílí důvěru mezi všemi aktéry a zároveň se zvýší spoléhání se na národní orgány. Z pohledu ČR se jedná o příklad zjednodušení implementace v rámci sdíleného řízení. ČR bude tyto návrhy plně podporovat.

- **Zjednodušení procesů, snížení administrativní zátěže (obecný princip napříč všemi nařízeními, pak zejména čl. 20, 37, 42, 52)**

Podle ČR je nutné pokračovat v procesu zjednodušování a snižování administrativní zátěže, a to nejen pro příjemce, ale pro všechny složky implementačního systému. V tomto ohledu je nutné vycházet z dosavadních zkušeností napříč programovými obdobími a stavět na osvědčených postupech. ČR podporuje využívání elektronických forem komunikace a odstranění povinnosti zpracování Výročních zpráv pro EFRR, FS a ESF+, jejichž přidaná hodnota z pohledu aktuálnosti dat byla diskutabilní. ČR bude usilovat o rozšíření této možnosti také pro všechny ostatní fondy zahrnuté pod toto nařízení. Nicméně v tomto kontextu považuje ČR za nutné v oblasti reportování hledat taková řešení, která nevygenerují novou zátěž kvůli nově navrženým mechanismům v podobě předávání dat přes elektronické systémy každé dva měsíce.

ČR vítá možnosti kombinací FN a dotací a zjednodušení pravidel v této oblasti, sjednocení a zjednodušení požadavků na publicitu díky jednotnému logu (viz čl. 42) a také oceňuje zachování možnosti opětovně využít financování operací na základě pravidel způsobilosti alternativního fondu (ERDF a ESF+) s limitem 10 % (tzv. křížového financování), což umožní ČS „namodelování“ optimálního „mixu“ intervencí na úrovni projektu. V tomto případě nicméně bude nutné s ohledem na interpretaci v současném období, aby se EK posunula zpět k výkladu, který byl aplikován v období 2007-2013. ČR dále vítá i opuštění konceptu velkých projektů a projektů vytvářejících příjmy.

Pozice ČR k jednotlivým částem návrhu obecného nařízení

Hlava I: Cíle a obecná podpora (články 1-6)

Kapitola I vymezuje působnost ON a obsahuje právní definici užívaných pojmů.

Obecně ČR oceňuje snahu EK o celkové zkrácení, větší srozumitelnost a o odstranění překryvů. ČR obecně podporuje snahu EK o harmonizaci pravidel, ovšem s ohledem na zahrnutí sedmi různých fondů pod jedno nařízení bude snahou ČR zajistit, aby návrh dostatečně zohledňoval specifika jednotlivých fondů (nástrojů) a také jejich dosavadní právní rámec, tak aby zbytečně nedocházelo k neúměrnému nárůstu administrativní zátěže. Pokud to nebude možné, zváží ČR v případě oblasti vnitřních věcí podporu jiných členských států o vytvoření samostatného nařízení, které by rámcově vycházelo z obecného nařízení, nicméně by zahrnovalo specifika pro AMIF, ISF a BMVI. V každém případě bude také nutné vyjasnit přidanou hodnotu zařazení pouze některých fondů v rámci sdíleného řízení do jednoho nařízení a upřesnění povinností pro jednotlivé fondy, zejména AMIF, BMVI a ISF či ENRF.

ČR se domnívá, že návrh EK poskytuje prostor pro zjednodušení implementace programů v rámci sdíleného řízení, nicméně ČR postrádá harmonizaci pravidel mezi sdíleným a přímým řízením, kterou ČR také prosazovala.

Z návrhu ON není jasné, jak bude zajištěn integrovaný přístup a koordinace intervencí ve prospěch rozvoje venkova, především prostřednictvím nástroje CLLD/LEADER. ČR se obává

nižší efektivity fragmentovaných intervencí v této oblasti, neboť není zcela jasné, jak bude aplikován čl. 25 obecného nařízení i v případě EZFRV, což ovlivní implementaci nástroje CLLD. ČR bude proto usilovat o vyjasnění aplikace čl. 25 v kontextu podpory LEADER tak, aby nové nastavení nástroje CLLD nezpůsobovalo komplikace především na úrovni příjemců podpory.

Pozitivně ČR hodnotí také snahu o sjednocení všech možných úrovní/způsobů implementace v rámci jednotlivých fondů pod jednu definici v rámci čl. 2, v některých případech si tento přístup vyžádá ještě další úpravy a upřesnění. ČR bude navrhopvat používat jednotně pojem „specifické cíle“ i v kontextu ENRF. Specifické cíle nelze považovat za „oblasti podpory“, protože ty nejsou definované jako cíle, ale pouze jako opatření (v terminologii současného programového období). V rámci i některých dalších pojmů bude ČR požadovat upřesnění a vyjasnění. To se týká zejména nově zavedených pojmů jako „zbytková chybovost“, „účastníci“ nebo „operace strategického významu“. ČR bude navrhopvat vypuštění definice příjemce v kontextu veřejné podpory, tj. čl. 2, odst. 8 bod c). Dle ČR je se jedná o nadbytečnost, pojem „příjemce“ je dostatečně vymezen v písm. a), b) a d) a pokrývá všechny možné varianty. Pokud nebude možné bod c) z definice příjemce odstranit, bude ČR navrhopvat úpravu této definice ve stejném smyslu, jako je tomu nyní v rámci nařízení Omnibus⁶. Dále bude ČR prosazovat zapracování vybraných pojmů schválených již v rámci nařízení Omnibus (např. definici „instituce či banka vlastněná veřejnou institucí“ pro možnost přímého zadání správy FN tak, aby byla zajištěna kontinuita při provádění fondů).

Dále ČR bude požadovat upřesnit pojem „závažný nedostatek“ s ohledem na ustanovení zejména čl. 74, 77, 90, 91 a 98. ČR se domnívá, že by do definice závažného nedostatku bylo vhodné doplnit, že se jedná o nedostatek, který znamená vysoké riziko vzniku nesrovnalostí nebo má reálný finanční dopad na rozpočet EU. ČR bude požadovat vyjasnění a případně vypuštění nového pojmu „posouzení klimatické odolnosti“. Definice souvisí s požadavkem, uvedeným v čl. 67 návrhu. Dle ČR je tímto zaváděna nová povinnost, nad rámec stávajících daných mimo jiné národní legislativou (stavební zákon), a s ní souvisí zvýšená administrativní zátěž. Není ani popsán způsob, jakým by toto posuzování na národní úrovni jednotlivými ŘO mělo být realizováno.

Kapitola II obsahuje taxativní výčet cílů politiky, zásady podpory fondů

V čl. 4 je uveden výčet cílů politik. I přesto, že návrh obsahuje možnost financovat de facto všechny věcné oblasti, jako tomu je v období 2014–2020 (kromě veřejné správy), podrobnější vymezení věcného zaměření podpory, které je uvedeno v Příloze I návrhu, tyto návrhy specifikuje detailněji a zužuje více než ve stávajícím programovém období. Reálně, tak může dojít k zúžení podporovaných aktivit / věcných oblastí. ČR proto bude usilovat o to, aby uvedené cíle reflektovaly potřeby ČR. Stejně tak bude ČR usilovat o vyjasnění vazby cíle 5

6

Nařízení EP a Rady, kterým se stanoví pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a kterým se mění nařízení ES č. 2012/2002, nařízení EP a Rady (EU) č. 2196/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013, (EU) č. 1307/2013, (EU) č. 1308/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014, (EU) č. 652/2014 a rozhodnutí EP a Rady č. 541/2014/EU.

“Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje městských, venkovských a pobřežních oblastí a místních iniciativ“, na ostatní cíle např. při výpočtech finanční alokace, plnění pravidel tematické koncentrace, aj. Ve stejném smyslu bude dále ČR usilovat o vyjasnění vazby cíle 4 Sociálnější Evropa - oblastí intervence týkajících se opatření na zlepšení přístupu k zaměstnání, a to z hlediska podpory práce z domova a inteligentní změny procesů souvisejících s digitalizací společnosti spolu s dopadem na omezení nutnosti každodenního dojíždění do práce, úsporu času a nákladů, výrazné redukce dopravy a snížení emisí a současně zvýšení dostupnosti práce z venkovských oblastí na ostatní cíle (1. Inteligentnější Evropa, 2. Zelenější, nízkouhlíková Evropa, 3. Propojenější Evropa aj.).

ČR bude v případě ENRF požadovat upřesnění o poskytování informací pro oblast podpory klimatu a životního prostředí pomocí metodiky založené na typech intervencí každého fondu. ČR není jasné, kdo bude příslušnou metodiku stanovovat, zda ČS nebo EK.

ČR nesouhlasí s tím, že součástí politických cílů a tedy ani podrobného vymezení podpory není oblast veřejné správy. ČR chápe veřejnou správu jako důležitý faktor regionálního růstu, který je základem posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti a tedy i elementárním cílem politiky soudržnosti. Dobře fungující veřejná správa, v nejširším možném kontextu, tedy i včetně samospráv, orientovaná na potřeby svých klientů, je základem rozvoje všech nařízením stanovených politických cílů, jelikož vytváří vhodný institucionální rámec pro inovace a podnikání, ovlivňuje výsledky v oblasti životního prostředí i v dalších oblastech. Před veřejnou správou nejen ČR v současné době stojí nové výzvy např. v podobě digitální ekonomiky, na které je třeba reagovat a veřejné instituce dále modernizovat, a to v souladu s rozvojem eGovernmentu. ČR proto bude navrhopvat rozšíření cíle politiky č. 1, na který má být alokováno největší množství prostředků na: „inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a efektivnější veřejné správě“ a tomu odpovídající specifické cíle rozpracované v návrzích navazujících fondů EFRR,FS a ESF+. ČR také nepodporuje striktní tematickou koncentraci, zejména pro EFRR či ESF+ (viz také specifická nařízení), s dopady na nastavení cílů politik – jejich uchopení a rozložení. ČR bude žádat o větší flexibilitu v tomto ohledu.

Zároveň bude ČR usilovat o to, aby bylo v cíli 2 explicitně uvedeno, že umožňuje podporu i u opatření podporujících čistou a udržitelnou mobilitu.

Přínosy v boji ke změně klimatu by měly být uvedeny i u těch kategorií (příloha 1 ON), které snižují produkci emisí jako je udržitelná doprava, tzn. kromě městské infrastruktury také např. modernizace železničních tratí. ČR bude usilovat rovněž o změnu v přístupu k silniční dopravě. S ohledem význam silničních obchvatů měst pro stav ovzduší ve městech, bude ČR usilovat o to, aby přínos obchvatů měst pro ŽP byl nenulový.

ČR žádá od EK objasnění/potvrzení, že v rámci kategorie intervence „011 Vládní IKT řešení, elektronické služby, aplikace“ návrhu Přílohy I návrhu ON bude možno podporovat aktivity v oblasti kybernetické bezpečnosti. Pokud ne, ČR žádá o rozšíření této kategorie intervence o kybernetickou bezpečnost. ČR podporuje provádění politiky soudržnosti formou sdíleného řízení, zároveň také podporuje, aby v příštím programovém období nebyla politika soudržnosti rozměňována přílišným množstvím různých iniciativ, které se mohou překrývat s jiným typem intervencí a které jsou zdrojem různých výjimek a nárůstu složitosti pravidel. Proto také ČR odmítá obecně jakýkoliv návrh spojený s povinnými převody prostředků určených na politiku soudržnosti do přímo řízených nástrojů EK viz čl. 5 (odst. 2). ČR obecně také podporuje, aby

nedocházelo ke konkurenci mezi nástroji ve sdíleném a přímém / nepřímém řízení. ČR v rámci programů Evropské městské iniciativy (dále jen „EMI“) požaduje rozšířit způsob řízení také o aplikaci sdíleného řízení. ČR považuje urbánní politiku za svou národní kompetenci, a proto je nutné, aby v rámci urbánní politiky, jejíž je EMI součástí, byla zachována role ČS skrze sdílené řízení. ČR bude v této souvislosti požadovat také úpravu znění recitálu 64 a čl. 104.

V případě partnerství uvedeného v čl. 6 se ČR domnívá, že není zohledněno v tomto kontextu téma bezpečnosti a také specifika fondů AMIF, BMVI a ISF v oblasti partnerství. Bude proto usilovat o změnu článku tak, aby princip partnerství mohl být obecně aplikován na všechny fondy spadající pod tento návrh a zároveň byla zohledněna všechna specifika jednotlivých fondů.

Hlava II: Strategický přístup (články 7-15)

Kapitola I definuje zásady pro vypracování dohody o partnerství, její obsah, přijetí a změny

ČR vítá pojetí DoP jako strategického dokumentu, oceňuje proto redukci kapitol proti období 2014 – 2020 dle čl. 7-8. ČR má však pochybnosti o smysluplnosti zahrnout do DoP, která je připravována pro realizaci politiky soudržnosti, také fondy AMIF, ISF a BMVI.

ČR nesouhlasí s tím, že DoP nemůže být v průběhu implementace revidována (čl. 9 odst. 4). Vzhledem ke konceptu programového období 5+2, kdy EK ukládá jako povinnost po 5 letech implementace přehodnotit strategický rámec a věcné zaměření všech programů, je nezbytné provést také aktualizaci i na úrovni DoP, aby byl zajištěn soulad na obou úrovních. Tato situace může také nastat v průběhu celého programového období, protože změny programů budou možné (dokonce je možné přesouvat prostředky mezi fondy, mezi programy i mezi prioritami), což je během programového období běžná praxe. Proto bude ČR usilovat o zavedení funkčního mechanismu možné změny DoP v průběhu celého programového období tak, aby ČS mohl účinně usměrňovat klíčové horizontální otázky, komunikaci, změny strategického směřování apod.

ČR vítá možnost kombinace prostředků a zvýšenou flexibilitu mezi programy uvedenou v čl. 10, pokládá však za nutné vyjasnit mechanismus a podmínky přesunu prostředků a zachovat princip dobrovolnosti.

Kapitola II definuje základní podmínky a výkonnostní rámec

ČR nepodporuje navrhovaný systém základních podmínek (viz čl. 11), který nahrazuje systém předběžných podmínek z období 2014 – 2020a zásadním způsobem jej zpřísňuje. Tento systém může vést k ohrožení plnění pravidla n+2, nejistotě ohledně pozastavení programů kdykoliv během programového období, ČR také považuje aplikaci principu proporcionality za nedostatečnou a naopak, je navrhována jejich plošná aplikace i tam, kde základní podmínka souvisí s danou intervencí nepřímo. I přesto, že byl navržen menší počet podmínek, řada z nich obsahuje vyšší počet kritérií, což klade značné požadavky na jejich průběžné monitorování a bude přinášet novou administrativní zátěž. ČR bude usilovat o vyjasnění definice „základní podmínka“, přehodnocení systému průběžnosti, a to i s ohledem na povinnou střednědobou revizi programů, zavedení lhůty pro splnění podmínky obdobně

jako v období 2014 – 2020, sjednocení lhůt pro posouzení splnění podmínky ze strany EK i ČS na max. 2 měsíce, zavedení povinnosti průběžného hodnocení naplňování stanovených kritérií ze strany EK a revizi textace konkrétních – zejména horizontálních podmínek.

Pro příklad, ČR vnímá jako problematické požadavek EK v příloze III týkající se monitorování trhu s veřejnými zakázkami. Ustanovení návrhu jde nad rámec ustanovení čl. 83 a 84 Směrnice EU 2014/24, pro což nemá EK žádnou právní oporu v návrhu.

ČR bude požadovat vysvětlení, jak bude celý proces střednědobé revize probíhat a jak bude zajištěno, že nedojde k nucenému zbrždění implementace programů, zejména při alokování prostředků na projekty v důsledku nutnosti čekat na revizi programu, na základě které se dodatečně přidělí závazky let 2026 – 2027 na revidované investiční priority.

V čl. 12 ČR obecně vítá změnu nastavení měření výkonnosti směrem k využití pouze věcných ukazatelů a na úrovni specifických cílů programu a snahu o harmonizaci indikátorů na úrovni fondů. Dále ČR vnímá jako pozitivní, že metodika nastavení výkonnostního rámce je plně svěřena do kompetence ČS. ČR bude ovšem požadovat vyjasnění, zda nebudou součástí výkonnostního rámce také cílové hodnoty nově povinných výsledkových indikátorů, kde existuje riziko jejich neplnění v důsledku externích vlivů, nad kterými řídicí orgány nemají plnou kontrolu (např. vliv ekonomického cyklu u indikátorů zaměstnanosti).

Kapitola III obsahuje opatření spojená s řádnou správou ekonomických záležitostí

ČR podporuje, aby evropský semestr hrál strategickou roli pro nastavení DoP a programů, nemělo by však jít o další nástroj sankčního řízení použitelný kdykoli během implementace k pozastavení čerpání. Z pohledu ČR bude nutné, aby pokud dojde k užšímu propojení na fondy v návrhu, byla budoucí doporučení formulována dostatečně konkrétně a aby se toto propojení vztahovalo výhradně na doporučení relevantní v rámci politiky soudržnosti. ČR je přesvědčena, že s ohledem na rovný dopad na ČS by se obdobná ustanovení měla aplikovat i na ostatní programy a fondy rozpočtu EU. ČR bude po EK požadovat příslušná vysvětlení. ČR je přesvědčena, že opatření, která mají zajistit efektivní propojení politiky soudržnosti s evropským semestrem – tj. aby ČS dodržovaly fiskální pravidla a zohledňovaly ve svých programech relevantní zvláštní doporučení Rady, mají mít primárně preventivní charakter. Proto bude ČR prosazovat, aby se tato opatření primárně aplikovala na pozastavení závazků, a nikoliv plateb, které mají již sankční charakter a poškozují dotyčný ČS. Dále bude ČR podporovat, aby Rada hrála při schvalování těchto rozpočtových opatření významnou úlohu obdobně jako v rámci období 2014–2020. V neposlední řadě je pro ČR zásadní, aby byly nastaveny takové stropy pro pozastavení závazků a případně plateb, které v maximální míře zajistí rovné zacházení s ČS. V této souvislosti tak bude moci ČR podpořit snížení stropu založeného na podílu k HDP ČS, který je zásadní pro kohezní ČS.

SDR budou vždy zohledněna ve dvou obdobích: na začátku programování a během střednědobé revize. Pokud se nevyjasní procesní mechanismy tohoto návrhu (aby pokud možno nedošlo k neúměrnému a neúčelnému zvyšování administrativní zátěže z důvodu případného zvýšení nároků na monitorování CSR po celou dobu programového období), ČR tento návrh nepodporuje.

Druhou situací je návrh EK, který umožní požádat ČS, aby přezkoumal a navrhnul změny příslušných programů, pokud je to nezbytné při provádění SDR. ČR tento návrh, který by

znamenal ad hoc změny, nepodporuje. A to i s ohledem na skutečnost, že právě zavedení střednědobé revize by mělo pokrýt případné výkyvy a disbalance a zajistit plný soulad programů s SDR v průběhu času. Návrh se tak jeví jako nadbytečný.

Hlava III: Programování (články 16-32)

Kapitola I definuje obecná ustanovení o fondech

ČR kvituje snahu o sjednocení procesu přípravy programů napříč fondy.

Z pohledu obsahu programu ČR bude požadovat vyjmutí či zobecnění některých navrhovaných kapitol programových dokumentů, neboť je tím snížena flexibilita a možnost pro vlastní rozhodování ČS, respektive ŘO o konkrétních oblastech. Těmito oblastmi jsou např. informace o použití FN nebo SCO, přehled projektů strategického významu či cílových skupin na úrovni specifických cílů. Vzhledem ke konceptu programového období 5+2 bude ČR požadovat vyjasnění konkrétních dopadů na přípravu operačních programů. V rámci schvalování programů dle čl. 18 ČR nesouhlasí, aby byla zpřísnována povinnost pro ČS upravovat programy na základě připomínek EK, a preferuje zachovat stávající model z období 2014–2020, tedy ponechat na rozhodnutí ČS, že zapracuje ty připomínky, které považuje za relevantní.

ČR vítá způsob, jakým EK v návrhu obecného nařízení zohledňuje strategický přístup k území včetně zohlednění role a cílů makroregionálních strategií. ČR je přesvědčena, že tento přístup může napomoci úspěšné implementaci makroregionální strategie EU pro Podunají (dále jen „EUSDR“) jak na evropské úrovni, tak v ČR a umožní při nastavování programů na národní úrovni adekvátním způsobem zohlednit její cíle a priority v souladu s národními a regionálními strategickými prioritami.

ČR obecně vítá nově navrženou flexibilitu v převádění finančních prostředků v rámci programů nebo mezi programy a fondy ve sdíleném nebo přímém řízení, která je stanovena na dobrovolné bázi. ČR se ovšem domnívá se, že návrhy by mohl být ambicióznější, a proto navrhuje zvýšení limitu v čl. 19 (5) na úroveň AMIF, ISF a EZFRV v současném období, tj. z 5 % až na 20 % pro alokaci na prioritu a z 3 % až na 15 % pro alokaci na program, a dále navýšení limitu v čl. 21 (1) z navrhovaných 5 % až na 15 %.

ČR důrazně upozorňuje, že možnost převedení prostředků do jakéhokoliv nástroje v přímém či nepřímém řízení a následná implementace těchto prostředků v souladu s pravidly buď daného fondu či daného nástroje, může být velmi komplikovaná z implementačního a legislativního hlediska a žádá si precizní nastavení procesu na straně EK (článek 21 (2)). Dále je také nutné zajistit konzistentnost pravidel, především pak co se týká zrcadlových článků, které mají zajistit, že převedené prostředky budou využity ve prospěch ČS, ze kterého pocházejí.

ČR požaduje, aby termín pro předložení programu EK ke schválení nebyl vázán pouze na předložení Dohody o partnerství EK, ale také na schválení všech relevantních nařízení potřebným k přípravě programů.

ČR dále považuje za zásadní v zájmu snazšího průběhu provádění programu specifikovat blíže typy změn, které nebudou podléhat schválení EK nad rámec čl. 19 (6). Jedná se např. o rozšíření podporovaných aktivit, zavedení nového indikátoru, změnu cílové skupiny, základní podmínky, komunikace, publicita, ustanovení v části 8 přílohy V. ON, apod.

ČR také nesouhlasí s dvojnásobným prodloužením lhůt EK pro zaslání připomínek k návrhu revize, resp. pro vydání rozhodnutí, oproti současnému období. Domníváme se, že tento krok je neopodstatněný a může způsobovat prodlevy v realizaci programů.

ČR nicméně oceňuje návrat k možnostem využití křížového financování na úrovni projektů, jak je navrženo v čl. 20, ovšem bude požadovat od EK jasnou interpretaci tohoto článku pro zajištění právní jistoty při jeho užití s ohledem na dosavadní zkušenosti.

Kapitola II obsahuje ustanovení pokrývající územní rozvoj

ČR oceňuje kontinuitu v nastavení integrovaných nástrojů ze současného období, zavedení 5. cíle politiky zaměřené na Evropu pro občany a také předložené návrhy na zjednodušení, např. nepovinné ustavení zprostředkujících subjektů, umožnění realizace ITI v dalších územích.

ČR vítá změnu v nastavení řídicí struktury ITI, tedy možnost, a nikoliv povinnost ustavení ZS a bude žádat jednoznačné vymezení případů, kdy bude ustavení ZS považováno za nezbytné. Některé další navrhované aspekty bude nutné dále vyjasnit, např. případy možné úpravy seznamu strategických projektů během programového období či design nově připouštěného nástroje realizovaného prostřednictvím tzv. jiných územních orgánů.

V oblasti CLLD (čl. 25 a 26) ČR považuje za nutné specifikovat problematiku hlavního fondu. Z návrhu není jasné, jak bude zajištěn integrovaný přístup a koordinace intervencí ve prospěch rozvoje venkova, především prostřednictvím nástroje CLLD/LEADER. ČR se obává nižší efektivity fragmentovaných intervencí v této oblasti, neboť není zcela jasné, jak bude aplikován čl. 25 obecného nařízení i v případě EZFRV, což ovlivní implementaci nástroje CLLD. ČR bude proto usilovat o vyjasnění aplikace čl. 25 v kontextu podpory LEADER tak, aby nové nastavení nástroje CLLD nezpůsobovalo komplikace především na úrovni příjemců podpory. EK navrhuje ustavení jednoho hlavního fondu pro nástroj CLLD v ČS, ČR pokládá za potřebné vyjasnit, zda roli hlavního fondu může plnit EZFRV, a pokud ji plnit nebude, zda se pravidla pro hlavní fond dle návrhu nařízení budou vztahovat i na EZFRV. Za nutné ČR pokládá definovat minimální a maximální populační velikost území místní akční skupiny (dále jen „MAS“), resp. území pokrytého strategií CLLD, a stanovit delší termín pro dokončení prvního kola výběru strategií CLLD než 12 měsíců, jak je navrhováno v čl. 26 (3). Vytvoření monitorovacího výboru pro CLLD nepovažuje ČR za nutné; v případě, že vytvoření monitorovacího výboru bude povinné, mělo by být stanoveno, kdo má být členem takového výboru a specifikovány jeho úkoly a kompetence.

ČR oceňuje, že na základě čl. 27 nebude nutné ustanovit MAS jako zprostředkující subjekty v rámci programů. Výčet úkolů MAS v současné podobě považuje ČR za vyčerpávající a bude prosazovat zachování současné navržené podoby. ČR požaduje do návrhu doplnit, že při výběru operací budou MAS zajišťovat soulad se strategií komunitně vedeného místního

rozvoje tím, že stanoví jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů strategií.

Kapitola III definuje ustanovení týkající se TP z podnětu EK a ČS

ČR nesouhlasí s financováním TP pouze způsobem popsáním v čl. 31 a 32. Financování formou flat-rate, přestože technicky vzato představuje zjednodušení při administraci prostředků na TP, může přinášet rizika pro efektivní provádění jednotlivých fondů. Zároveň by prostředky TP neměly sloužit jako „odměna“ za dobré čerpání, ale naopak ČS musí být schopny pružně reagovat na problémy v implementaci. Finančních prostředků musí být v TP dostatek a musí být předem plánované a nezávislé na okolních jevech, např. pozastavení proplácení na úrovni programu. Z toho důvodu ČR nesouhlasí, aby primární způsob proplácení TP byl formou flat-rate navázanou na žádost o platbu. ČR by dále rovněž uvítala vyjasnění mechanismu financování nesouvisícím s náklady (čl. 32). Vzhledem k návrhu EK využít jako způsob proplácení TP pouze flat-rate tak ani čl. 30 a 31 neuvádí možnost financovat TP prostřednictvím samostatného programu, jak je tomu v současném období. Čl. 30 hovoří pouze o vyčlenění prostředků v rámci programu. ČR nicméně trvá na možnosti samostatný OP TP ustanovit z důvodu zajištění adekvátní podpory celé implementační struktury a dalších partnerů, jejichž činnost nesouvisí přímo s výkonem role řídicího orgánu ale je potřebná pro zajištění efektivního využití prostředků a splnění dalších podmínek kladených ze strany EK. ČR proto žádá o doplnění / upřesnění návrhu v tomto smyslu.

Čl. 31 stanovuje také stropy (maximální výši) podílu alokace daného fondu, která může být určena na TP. ČR nesouhlasí s maximální výší = stropem 2,5 % u EFRR (pro Cíl Investice pro růst a zaměstnanost) a FS. Tento strop považuje ČR za nízký / nedostatečný s ohledem na zkušenosti ze současného období 2014 – 2020. ČR proto žádá o podobný přístup jako tomu je v období 2014 – 2020, a jak EK navrhuje aplikovat u ESF+. Hranici TP u EFRR a FS tudíž ČR bude prosazovat ve výši min. 4 % alokace na daný program.

Hlava IV: Monitorování, hodnocení, informace a komunikace (články 33-45)

Kapitola I obsahuje obecná ustanovení týkající se monitorovacího výboru, jeho složení, funkcí, výročního přezkumu výkonnosti, předávání údajů a závěrečné zprávě o výkonnosti.

ČR vítá zjednodušení čl. 33 a kladně hodnotí také zvýšení transparentnosti ve formě zveřejňování dokumentů z monitorovacího výboru na webu, při nutném zohlednění bezpečnostních aspektů. Tato praxe je v ČR již zavedená u většiny programů.

ČR obecně prosazuje sjednocení v rámci celého systému sdíleného řízení, a proto navrhuje, aby se u všech programů shodně schvalovala jen závěrečná zpráva a nebyly zaváděny navíc výroční zprávy.

ČR zásadně nesouhlasí v čl. 35 s částí v bodě č. 2 a), která odkazuje na povinnou předběžnou konzultaci s EK návrhu hodnotících kritérií a metodiky hodnocení. Zde by ČR ráda připomněla princip sdíleného řízení, založeného na zodpovědnosti ČS za řízení a důvěrou mezi ČS a EK.

ČR bude usilovat o to, aby administrativní zátěž ČS spojená s monitorováním byla co nejnižší. Vnímá institut výročního přezkumného jednání v navržené podobě jako duplicitní vůči monitorovacím výborům a enormně zatěžující. ČR bude prosazovat, aby byla zachována současná praxe výročních přezkumných jednání.

Stanovení jednotného průběžného vykazování aktuálních údajů o implementaci programů dle čl. 37 vnímá ČR jako pozitivní, přesto má k článku výhrady. Podmínkou pro předávání dat je funkční automatický přenos dat (interface) mezi informačními systémy ČS a EK. V současném období tento přenos není stále nastaven, což ČR vnímá jako riziko pro přenos dat dle tohoto článku. Dále ČR bude preferovat, aby byla zachována současná praxe, kdy za zasílání dat je odpovědný ČS nikoliv jednotlivý ŘO. Frekvence vykazování dat (6x ročně) navržená ze strany EK neodpovídá pokroku v rámci implementace a představuje nárůst administrativní zátěže na kapacity ŘO, proto bude ČR trvat na snížení této frekvence a rozvolnění dle charakteru dat a zachování kontinuity ve vykazování konkrétních dat, jako tomu je v současném období. Rovněž bude nutné vyjasnit / upřesnit definice některých požadovaných údajů, které by měl ČS EK poskytovat. Dále ČR vnímá negativně vykazování informací o platech zaměstnanců v rámci fondů EFRR a FS, jde o nesystémový krok, který je v rozporu s návrhem EK na proplácení těchto prostředků pomocí flat-rate. ČR oceňuje zrušení povinnosti přípravy výroční zprávy pro programy pod EFRR, ESF+ a FS a uvítala by toto ustanovení rozšířit také na ostatní fondy sdíleného řízení.

Kapitola II obsahuje obecná ustanovení týkající se hodnocení vypracovaných ČS a EK.

ČR oceňuje snahu EK o zachování evaluací a politiky založené na výsledcích; tedy o zachování povinnosti nezávislých evaluátorů, povinnosti evaluačních plánů a dopadových evaluací. Nicméně ČR se domnívá, že není možné, aby každá evaluace hodnotila všechny uvedené aspekty (účinnost, efektivitu, relevanci, soudržnost a přidanou hodnotu na úrovni EU) najednou. Dále bude nutné v čl. 39 (5) vyjasnit, proč pro fondy AMIF, ISF a BMVI je navržena povinnost střednědobé evaluace (po ostatních fondech toto není nevyžadováno). U ostatních fondů provádí střednědobou evaluaci EK (viz čl. 40 návrhu), proto ČR bude navrhopvat přenos této povinnosti jednotně za všechny fondy v návrhu na EK.

Kapitola III obsahuje obecná ustanovení týkající se viditelnosti, transparentnosti, komunikace, pravidel pro informační a propagační činnosti, komunikační strategii, informačních a komunikačních pracovníků a jejich sítě.

ČR oceňuje snahu EK o zjednodušení v oblasti publicity – např. zavedení jednotného loga viz čl. 42, ale domnívá se, že snaha o lepší propagaci a viditelnost fondů EU v podobě navržených ustanovení může generovat nové požadavky na příjemce podpory, ŘO a také samotné ČS, a nadbytečně systém zatěžovat. ČR bude požadovat jasné a vhodné rozdělení rolí a kompetencí mezi jednotlivé úrovně hierarchie řízení (tj. ČS, ŘO a příjemce) za účelem koordinované propagace a publicity, dále také zachování co nejvyšší míry kontinuity ze současného období (tj. frekvence aktualizace seznamu příjemců, použití jednotného zastřešujícího webu, použití log apod.) a proporcionalitu s ohledem na velikost projektu.

Při zajišťování viditelnosti a transparentnosti je nutno postupovat přiměřeně s ohledem na nezveřejňování citlivých údajů, jejichž zveřejnění by bylo v rozporu s bezpečnostními zájmy ČR či EU.

ČR nesouhlasí s návrhem čl. 45, tj. s centrálním nastavením sankcí za publicitu, požadujeme ponechat toto opatření v kompetenci ČS tak jako tomu bylo doposud.

Hlava V: Finanční podpora z fondů (články 46-62)

Kapitola I popisuje Formy příspěvku EU.

Pro podporu byla zavedena nová forma - financování na základě dosažení výsledků či splnění podmínek. Využití této formy a mechanismus fungování bude nutné vyjasnit.

Kapitola II popisuje formy podpory od ČS, zejména formy grantů a finanční nástroje. Oproti období 2014 – 2020 došlo k vyjmutí formy vratná pomoc.

EK navrhuje nově povinné využití zjednodušených metod vykazování pro projekty EFRR, nepřevyšující 200 000 EUR s výjimkou projektů zakládajících veřejnou podporu (čl. 48). ČR s tímto návrhem EK nesouhlasí a uvítala by využití těchto metod v rámci EFRR pouze v případech, kdy je to dle uvážení ŘO vhodné. ČR požaduje vyjasnit, jak bude schvalování zjednodušených metod vykazování výdajů probíhat, aby celý proces nebyl moc zdlouhavý, a dále zda bude možno použít i takové metody, které předem neschválí EK.

ČR navrhuje pro ještě větší přehlednost a zjednodušení výpočtu nepřímých nákladů operace dle čl. 49 stanovit jednotné procento pro všechny situace a to až do 25 % z přímých nákladů bez nutnosti dokládat výpočet ŘO pro všechny fondy. Výpočet přímých nákladů na zaměstnance v rámci operace vypočítávané paušální sazbou jiných přímých nákladů ČR vítá (čl. 50), nicméně požaduje zvýšit sazbu v odst. 1 na 50 % pro neinvestiční projekty s vysokým podílem mzdových nákladů z důvodu zajištění dostatečného financování těchto projektů a zvýšení atraktivity využívání této metody zjednodušeného vykazování. ČR požaduje aplikovat stejnou úpravu pro všechny fondy včetně AMIF, ISF, BMVI. Odstavec č. 3 navrhuje jako nadbytečný odstranit.

ČR vítá zjednodušení kombinace FN a dotací do jedné operace, na kterou se vztahují pravidla pro FN (čl. 52). Bude nutné vyjasnit, co je doplňková podpora z programu ve formě dotace.

Návrh uvádí, že výběr varianty implementace FN záleží na ŘO, při respektování všech aplikovatelných pravidel veřejné podpory a veřejného zadávání vyjasněných v období 2014–2020. ČR se domnívá, že návrh tak neobsahuje možnost přímého zadání EIB, EIF nebo národní rozvojové bance. ČR preferuje tyto možnosti přímého zadání zachovat, jako je tomu v nařízení Omnibus.

Kapitola III popisuje pravidla způsobilosti.

ČR souhlasí s úpravou způsobilých výdajů v čl. 57, nicméně vnímá potřebu ujasnit použití pro-rata. Stejně tak ČR vzhledem k současné situaci ohledně aplikace čl. 70 odst. 2 ve stávajícím období 2014-2020 žádá, aby EK vyjasnila aplikaci pravidla pro-rata.

Pro zaujetí pozice k nové úpravě způsobilosti DPH v čl. 58 požaduje ČR vyjasnit ze strany EK tento návrh a jeho přesné důsledky; toto vyjasnění zároveň považuje ČR za zásadní. Finální pozici ke způsobilosti DPH bude ČR posuzovat v kontextu celkového balíku finančních podmínek pro implementaci (tj. míry spolufinancování, předfinancování a pravidla zrušení závazku).

ČR vítá zjednodušení pro udržitelnost (čl. 59), kde v návrhu došlo např. k vyjmutí zákazu přemístit výrobní činnost mimo EU do 10 let od poslední platby mimo EU. ČR nicméně požaduje doplnit ustanovení odpovídající úpravě v období 2014 – 2020, aby částky neoprávněně vyplacené v souvislosti s operací musel ČS vrátit zpět v poměru k období, v němž požadavky nebyly splněny.

Pravidla pro přemístění (čl. 61) navrhuje ČR z ON vypustit a ponechat čistě na úpravě v GBER. Povinnost ověřovat soulad operací s použitelným právem je uvedena v čl. 68 (1) a) návrhu ON.

Dle čl. 62 EK navrhuje sjednotit výplatu nákladů na řízení FN / poplatků za správu FN (náklady a poplatky za správu, dále jen „NPS“) pouze do výkonnostní odměny (mizí „základní odměna“ vypočítaná na základě alokace převedené do FN / HF), nicméně uvedený 5% práh pro způsobilé NPS proplácené z fondů v případě správce FN / HF vybraného přímým zadáním je nízký a ČR bude usilovat o jeho další navýšení. ČR bude chtít také vyjasnit, jak bude regulováno vyplácení NPS pro správce FN/HF vybrané ve veřejné soutěži.

Hlava VI: Řízení a kontrola (články 63-79)

Kapitola I – Obecná pravidla řízení a kontroly

ČR zaujímá negativní postoj k čl. 63, který popisuje odpovědnost ČS. Návrh obsahuje množství povinností vztahujících se k úrovni ČS (např. oblast koordinace mezi nástroji sdíleného a přímého řízení v případech, kdy to povaha implementace (sdílených nástrojů) vyžaduje, publicity, tematické koncentrace, rozdělení prostředků mezi kategorie regionů, jednotný monitorovací systém apod.), ale pro tento účel návrh neurčuje žádný koordinační subjekt. Proto bude ČR prosazovat doplnění ustanovení, které umožní pověření koordinačního orgánu, obdobně jako v čl. 123 (8) nařízení č. 1303/2013. Oproti období 2014 – 2020 došlo k odstranění limitu 250 EUR jako částky, která není nutná v případě pochybení vymáhat po příjemcích. ČR bude trvat na jejím zavedení a zároveň vyjasnění, že tyto částky jdou k tíži rozpočtu EU. Dále ČR bude požadovat také doplnění, za jakých podmínek odpovídá za uhrazení neoprávněně vyplacených částek ČS, tj. zachovat kontinuitu dle čl. 122 nařízení č. 1303/2013. ČR se také domnívá, že povinnost vytvořit popis řídicího a kontrolního systému (ŘKS) nejpozději k datu podání finální žádosti o platbu za první účetní období je pozdě a vnímá to také jako rizikové, neboť první účetní období by tak proběhlo bez ověření nastavení a fungování ŘKS a tzv. systém včasného preventivního auditu by postrádal smysl. ČR bude proto požadovat úpravu a zkrácení

termínu se zohledněním specifík programů EÚS a to z důvodu větší složitosti při přípravě ŘKS s ohledem na nutnost spolupráce se zahraničním partnerem.

Pozitivně ČR vnímá návrh čl. 64. Přesto však bude chtít ČR po EK specifikovat některé prvky, např. rozsah a sdílení auditní strategie EK s ČS, specifikace případů, kdy EK bude provádět audit na úrovni operace. Dále bude nutné vyjasnit lhůty v procesu auditu EK pro všechny zapojené subjekty vč. jejich případného zkrácení – zejména na úrovni EK a formu komunikace mezi EK a ČS.

Negativní pozici zastává ČR k čl. 65 Programové orgány. ČR nesouhlasí s přeměnou CO na subjekt vykonávající účetní funkci. CO má v rámci implementační struktury jedinečnou a nezastupitelnou roli, která byla prokázána během předcházejících programových období. V ČR se počínaje obdobím 2004 – 2006, přes 2007 – 2013 až po 2014 – 2020 jedná o orgán ustavený jako jeden společný pro všechny fondy (vyjma EZFRV), který je nezávislý na ŘO, působí jako důvěryhodný partner EK a auditního orgánu (dále jen „AO“), tvoří další pojistku pro EK při ochraně evropského rozpočtu. ČR bude požadovat, aby mezi programové orgány byl zařazen CO dle čl. 123 (2, 3) a s funkcemi uvedenými v čl. 126 nařízení č. 1303/2013 (s výjimkou pro AMIF, IMS a BMVI), a to variantně jako součást ŘO či jako samostatný subjekt, ovšem s tou výjimkou, že tento orgán nebude provádět kontroly na úrovni příjemce a v případě pochybností o legalitě výdajů by kontroly prováděl pouze na úrovni ŘO. Tím dojde ke snížení jedné vrstvy kontrol na úrovni příjemce a zároveň k posílení odpovědnosti ŘO, tak jak jej návrh předpokládá. Požadavek na zavedení CO se nevztahuje na fondy AMIF, ISF a BMVI.

Kapitola II – Standardní systémy řízení a kontroly

ČR souhlasí s návrhy v čl. 66, pouze u odstavce 2 má výhradu spočívající v nesouhlasném postoji k zřízení účetní funkce. ČR bude požadovat zachování CO, viz kap. I, hlava VI.

Negativně také ČR vnímá návrh čl. 67 Výběr operací ŘO. Dle ČR jsou doplněny nové povinnosti, které však nepatří do procesu výběru projektů, ale do jiných fází implementace. ČR nesouhlasí s povinnou předběžnou konzultací s EK dle odst. 2. Takové právo nemá ani řádný člen monitorovacího výboru, není tedy nutné, aby poradní orgán, kterým EK je, toto požadovala. Specifické výhrady má ČR k odstavci 3, neboť některé povinnosti považuje ČR za nadbytečné a jsou již pokryty jinými částmi nařízení. Ověřování, že vybrané projekty mají nejlepší poměr mezi podporou, aktivitami a dosažením cílů (bod c)), považuje ČR za nadbytečné vzhledem k souběžnému požadavku na zkoumání efektivního příspěvku vybraných projektů k dosažení specifických cílů (bod a)). Zavedení „nákladů na údržbu“ nepovažuje ČR za potřebné, není ani zřejmé, jak by bylo dokládáno a ověřováno. Stejně tak pohlíží ČR na požadavky vztahující se k ověřování posouzení vlivu na životní prostředí již v procesu výběru projektů. Jednak je tato povinnost součástí povolovacích řízení dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU a dále tento proces je v kompetenci jiných orgánů, než jsou ŘO. Stejně tak ČR odmítá požadavek, aby se na vybrané operace vztahovalo odůvodněné stanovisko EK (infringement), neboť se nejedná o ukončené správní řízení. ČR proto bude navrhopvat, aby existence odůvodněného stanoviska nebránila výběru projektů a bylo ponecháno na rozhodnutí ČS, zda toto riziko přeneseme na svoji úroveň.

ČR vítá možnost financování projektů s pečeti Seal of Excellence bez další administrativní procedury (čl. 67, odst. 5). Dle ČR je však nutné vyjasnit, jak bude tento koncept aplikován nejen u Horizon Europe, ale také i u ostatních programů v přímém řízení, které budou chtít tento koncept využít. Dále bude také nutné vyjasnit, jaká pravidla budou aplikována na projekty spadající do tohoto konceptu. Dle nařízení se má jednat o pravidla EFRR, nicméně zde je nutné aplikovat pravidla veřejné podpory, které v rámci programového období 2014-2020 komplikují využití tohoto konceptu. Informace EK si protirečí a proto je nutné, aby EK jasně specifikovala především aplikaci veřejné podpory.

V čl. 68 Řízení programu ŘO nesouhlasí ČR s návrhem odst. 1 b) stanovující lhůtu pro realizaci plateb příjemcům. Zde bude ČR požadovat buď prodloužení lhůty na schválení platby a proplacení žádosti o platbu, nebo úpravu tak, aby byl otevřen prostor pro případy, kdy z objektivních důvodů nelze lhůtu dodržet. ČR také bude požadovat vyjasnění, zda příjemce musí vést oddělený účetní systém také v době udržitelnosti projektu, z definice „operace“ v kontextu tohoto čl. to není zcela zřejmé. ČR bude také požadovat úpravu textu odst. 1 e) tak, aby byla pro ČS zachována flexibilita a možnost zvolit si, zda potvrzení o legalitě a řádnosti výdajů v účtech bude potvrzovat buď ŘO nebo CO/subjekt vykonávající účetní funkci. Návrh stanovuje povinnost zasílat EK predikce čerpání, dle dosavadních zkušeností toto koordinoval a prováděl CO, proto bude ČR usilovat o zachování tohoto nastavení z období 2014–2020, tedy zachování na úrovni ČS nikoli ŘO. V oblasti kontrol je nově stanovena povinnost do konce účetního období provést jak správní kontroly, tak kontroly operací na místě. ČR nepovažuje za efektivní provádět povinnou kontrolu operací na místě, pokud není zajištěn dostatečně velký vzorek, proto bude prosazovat rozvolnění ve smyslu povinnosti provedení pouze správních kontrol žádostí o platbu od příjemců.

ČR nesouhlasí s návrhem čl. 70 Účetní funkce. ČR bude prosazovat pozici uvedenou k čl. 65. Druhou zásadní změnou je omezení certifikačních aktivit, které byly v období 2014–2020 CO prováděny (čl. 126 Nařízení č. 1303/2013). Tyto aktivity byly prováděny právě především s ohledem na nezávislé a samostatné postavení CO. ČR bude navrhopvat, aby potvrzení o legalitě a řádnosti výdajů v účtech mohl potvrzovat nejen ŘO, ale i CO. ČR také nesouhlasí se zněním bodu 1 (c), identifikace směnného kurzu není jednoznačná. Směnný kurz by měl být uveřejňován v Oficiálním věstníku, a to nejpozději v předposlední pracovní den EK v měsíci předcházejícímu měsíci, pro který má být používán.

Pozitivně vnímá ČR návrh čl. 71 Fungování AO. Úloha AO je specifikována dostatečně a oproti stávajícímu programovému období se činnosti AO v zásadě nemění. Nicméně ČR bude mít několik návrhů na technické úpravy tohoto článku, zejména ohledně termínu předkládání výroku auditora spolu s výroční kontrolní zprávou EK. Stejně pozitivně vidí ČR návrh čl. 72 zejména z hlediska naplnění principu jednotného auditu – sdílení plánu auditů a koordinace auditní činnosti EK a AO a tím snížení zátěže příjemců i ŘO auditní činností. ČR nicméně považuje za nutné vyjasnit pojmy „nově určený ŘO“ a také vyjasnění termínu „první rok fungování“. ČR také vítá návrh čl. 73, který umožňuje širší použití nestatistických metod výběru vzorku a tím zohlednění charakteru programů při výběru vzorku pro audit operací, ačkoliv bude nutné vyjasnit pojem „standardizovaných rutinních metod výběru vzorků“ a provést další upřesnění zejména ohledně pojmu „reprezentativní vzorek“. Pozitivní pozici také zaujímá ČR k čl. 74 Opatření pro jednotný audit, neboť dodržování principu jednotného auditu a omezení duplicit kontrol a auditů v rámci implementační struktury EU fondů včetně EK přispěje ke

snížení zátěže příjemců i ostatních subjektů podléhajících auditní činnosti. Do odstavce 5 písm. b) a c) navrhuje doplnit, aby EK v případě, kdy není možné naplnit odst. 2 a 3 čl. 74, prováděla audity primárně u projektů, které byly předmětem auditu vzorku operací AO, čímž dojde k další eliminaci zátěže na úrovni příjemců a větší předvídatelnosti. V souvislosti s vypracováním účetní závěrky podle čl. 92 a ustanovením čl. 71 odst. 3 požaduje ČR prodloužení termínu pro odeslání výroku auditora včetně výroční kontrolní zprávy a účetní závěrky do 31.3. příslušného roku, aby v uvedených dokumentech bylo možné zohlednit výsledky vykonané auditní práce.

V případě doby uchování dokumentů dochází dle návrhu čl. 76 k prodloužení, ČR bude proto posazovat zachování stejného přístupu jako je v současném období, protože další prodlužování této lhůty je neodůvodněné.

Kapitola III – Spoléhání se na vnitrostátní systémy řízení

Jako klíčový prvek celé hlavy VI vnímá ČR čl. 77. Návrh posílených přiměřených opatření vykazuje značný potenciál zjednodušení řídicího a kontrolního systému. ČR podporuje aplikaci opatření, která zjednoduší systém řízení a kontroly, zjednoduší provádění jak pro příjemce, tak pro ŘO, sníží administrativní náročnost spojenou s vykonáváním kontrol a auditů, posílí důvěru mezi všemi aktéry a zároveň se zvýší spoléhání se na národní orgány. Bude však nutné vysvětlit, co je myšleno pojmem „vnitrostátní postupy“.

Stejně pozitivně vnímá ČR návrh čl. 78, který specifikuje podmínky, při jejichž naplnění je možné aplikovat čl. 77. ČR podporuje, že ČS může využít posílených přiměřených opatření kdykoliv během programového období ve chvíli, kdy naplní příslušné podmínky. Pro ČR je výhodou, že je zapojena do posílené spolupráce v rámci Úřadu evropského veřejného žalobce, k čemuž bude EK přihlížet při posuzování fungování systému řízení a kontroly. Zde je však otázkou, jak bude to zapojení posuzováno – zda bude stačit prostý fakt, že je ČR zapojena do posílené spolupráce, či úroveň aktivity apod. ČR podporuje možnost použití posílených přiměřených opatření již na začátku nového programového období (2021–2027), zde je však nutné najít vhodnou definici „podstatné změny“ a co znamená „efektivně fungující systém“, což bude pro využití této možnosti klíčové. Stejně tak klíčové bude i určení subjektů, které budou posuzovat či rozhodovat, zda nastalé změny jsou podstatné či nikoliv.

ČR také souhlasí s návrhem pro čl. 79, navazuje na předchozí čl., nicméně bude požadovat bližší vyjasnění důvodů, za jakých bude k aplikaci tohoto čl. pristoupeno vč. stanovení jednoznačných lhůt v tomto procesu.

Hlava VII: Finanční řízení, předkládání a kontrola účetní závěrky a finanční opravy (články 80-101)

Kapitola I – Finanční řízení

Ustanovení týkající se rozpočtových závazků, použití eura, vrácení platby, druhů plateb, předběžného financování, žádostí o platbu, zvláštních prvků pro finanční nástroje v žádostech o platbu, společných pravidel pro platbu, úhrady způsobilých výdajů na základě jednotkových

nákladů, jednorázových částek a paušálních sazeb, financování nesouvisející s náklady, přerušení platební lhůty a pozastavení plateb.

ČR obecně vítá zachování předběžného financování, nicméně částky definované v čl. 84 v odst. 2 považuje za nedostatečné a klesají na cca jednu pětinu stávajícího období. Navržená míra 0,5 % celkové alokace ročně nezajistí ČS dostatečné cash-flow, aby mohly implementaci zahájit. Navržené snížení předfinancování se navíc negativně promítne do plnění už tak zásadně zpřísněného pravidla zrušení závazku, které je navrhováno nově jako n+2. ČR proto bude prosazovat navýšení míry předběžného financování po dobu celého programového období, tj. do roku 2027, a to ve výši 2,5 % v prvních třech letech a následně ve výši 2 %.

ČR nesouhlasí s povinností vykazovat úroky generované z předběžných plateb v rámci uzavírání účtů posledního účetního roku. Z tohoto důvodu ČR navrhne odstranění odstavce 5. Cílem je zajistit možnost použití případných úroků na národní spolufinancování způsobilých operací, jako tomu bylo v období 2007–2013.

V čl. 85 ČR požaduje zachování dosavadní flexibility v termínech a počtu odesílaných žádostí do EK. Stanovení termínů pro odeslání žádosti o platbu bude mít za následek zvýšení nárazové zátěže kladené na administrativní kapacitu. Omezení počtu žádostí na maximálně čtyři ročně za operační program a fond snižuje možnosti ČS řídit finanční toky dle aktuální situace, což by z pohledu příjemce mělo dopad zejména u programu přeshraniční spolupráce, který není předfinancován ze státního rozpočtu. U ostatních programů by docházelo ke zpoždění proplácení finančních prostředků do státního rozpočtu. V obou případech by tak vznikl negativní dopad na řízení cash flow. Zároveň ČR požaduje ponechání možnosti zasílat žádosti o platbu na konci kalendářního roku až do 31. prosince.

ČR podporuje navrhovaný způsob proplácení výdajů na FN, kdy po první tranši ve výši 25 % je následně možné žádat o proplácení skutečných výdajů z FN průběžně (čl. 86 odst. 2 a 3). Tento postup by měl přispět k rychlejšímu plnění pravidla N+2. V zájmu zjednodušení bude ČR požadovat v čl. 86 sjednocení podmínek pro možnost požádat o platbu první tranše/zálohy ve výši 25 % bez ohledu na to, zda je finanční nástroj řízen řídicím orgánem nebo jinak.

Čl. 87 vnímá ČR negativně a nesouhlasí s podmínkou, že platba konečného zůstatku závěrečného účetního roku nesmí přesáhnout výši podpory z fondů vyplacené příjemcům. Dosavadní pojistku ve formě stropování výše plateb na úrovni uplatněných veřejných výdajů ČR považuje za dostačující ujištění o vynaložení dostatečné výše prostředků z veřejných rozpočtů. Povinnost eliminace případných rozdílů přinese vyšší administrativní zátěž na stranu ŘO, což je proti obecnému principu zjednodušení.

ČR podporuje návrh společných pravidel pro platby v čl. 88, nicméně žádá o vyšší míru konkretizace, a to zejména ve vazbě na případy, kdy část výdajů je realizována veřejnou zakázkou. ČR se domnívá, že by měl být zachován koncept schvalování nových metod vykazování formou delegovaných aktů, např. pro SCO na evropské úrovni. Přístup, kdy budou SCO součástí programů, by znamenal, že při každém zavedení nových SCO a jakékoliv změně stávajících SCO by bylo nutné provést revizi programu, což nepřináší žádné zjednodušení a omezuje flexibilitu pro ČS. ČR, proto bude prosazovat návrat k již

vyzkoušeným a osvědčeným mechanismům a úpravě navrženého přístupu tak, aby nebylo nutné v souvislosti se schvalováním SCO provádět změny programů.

ČR podporuje návrh čl. 89 vedoucí ke zjednodušení, nicméně vnímá nutnost vyjasnit několik otázek vyvstávajících z návrhu tohoto článku, tj. otázku provádění kontroly a auditů v těchto případech, pojem „jednotky měření“ atd.

ČR požaduje u čl. 90 a 91 zachovat kontinuitu z předchozího programového období. ČR neshledává důvod pro zpřísnění těchto ustanovení, které jsou velmi vágní a umožňují pozastavení platební lhůty prakticky kdykoliv, bez nutnosti, aby byla podezření dostatečně podložena. EK zároveň průběžně aplikuje zádržné 10 % z každé žádosti o platbu, přičemž finální povinnost odečíst všechny nesrovnalosti je spojená až se samotným uzavíráním účtů. Dle ČR je proto nezbytné, aby k pozastavení mohlo dojít pouze na základě zjištění kompetentního orgánu, které je spojené se závažným pochybením ve fungování řídicích a kontrolních orgánů, které má finanční dopad a nikoliv z důvodu individuálních a finančně marginálních případů (z tohoto důvodu je požadováno vypuštění písm. c) odstavce 1 čl. 91).

Dále ČR požaduje v čl. 91 zcela vynechat odst. 1 body (d) a (e). Vydání odůvodněného stanoviska ze strany EK je pouze vyjádřením podezření EK na porušení povinnosti ČS, které je předmětem dalšího prokazování v řízení a nemusí v každém případě ani vést k předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie. U bodu (e) ČR zastává názor, že doporučení Rady by neměly mít za následek přerušování plateb ale pouze závazků.

Kapitola II – Předkládání a kontrola účetní závěrky

Ustanovení týkající se obsahu a předložení účetní závěrky, kontroly účetní závěrky, výpočtu zůstatku, postupu kontroly účetní závěrky a řízení o sporných otázkách při kontrole účetní závěrky.

V souvislosti s přílohou XX ČR požaduje zachovat flexibilitu na úrovni ČS, aby si ČS mohl zvolit, zda subjekt odpovědný za schválení účtů bude ŘO, anebo CO/subjekt vykonávající účetní funkci. Dále je vhodné v čl. 92 stanovit hraniční datum, ke kterému mají být účty připraveny, přičemž ČR navrhuje datum 31. 12. příslušného roku, v případě, že lhůty pro odeslání účetní závěrky nebudou posunuty dle návrhu ČR. ČR dále požaduje vypustit odstavce 4 a 5c čl. 92 a umožnit tak ČS provést extrapolovanou korekci až po odeslání účtů. V praxi se ukazuje, že zde není dostatečný časový prostor mezi ukončením auditů operací a odesláním účtů, aby se ŘO mohl dostatečně seznámit s výsledky všech auditů a aplikaci extrapolované korekce odsouhlasit. Proto ČR požaduje, aby došlo k prodloužení řádného termínu pro odeslání účetní závěrky v odstavci 1 čl. 92 na 31.3. příslušného roku s možností mimořádného prodloužení do 15.4. v odstavci 2 čl. 92.

ČR požaduje prodloužit lhůtu v čl. 96 odst. 1 pro opětovné odeslání nové verze účtů z jednoho na dva měsíce. Jelikož nová verze účtů musí opětovně projít auditem účtů, je nutné zajistit dostatečný časový prostor pro všechny nezbytné úkony.

Kapitola III – Finanční opravy

Ustanovení týkající se finančních oprav prováděných ČS a finančních oprav prováděných EK.

ČR vnímá jako neproporční, aby nebylo možné znovu využít finanční prostředky zasažené korekcí v případě, kdy jsou nesrovnalosti odhaleny v již uzavřených účtech dle písm. b), pokud v jiných případech dle čl. 98 to možné je a jedná se zejména o proces, kdy má ČS stát omezený časový rámec pro kontrolu výdajů s ohledem na roční uzavírání účtů. V rámci ústupové varianty bude ČR požadovat vyjasnění znění čl. 98 odst. 1, protože z navržené textace není zřejmé, zda případy uvedené pod písm. a) až c) musí nastat všechny najednou (to znamená, že se jedná o podmínky, jež musí být naplněny kumulativně), nebo postačí, že nastane kterýkoliv z uvedených případů. ČR bude prosazovat kumulativní naplnění všech uvedených podmínek.

Kapitola IV – Zrušení závazků

Ustanovení týkající se zásad a pravidel pro zrušení závazků, výjimek z pravidel pro zrušení závazků a postupů zrušení závazků.

ČR nesouhlasí s návrhem na zpřísnění pravidla pro zrušení závazku na n+2 dle návrhu v čl. 99 a s rozložením závazku na rok 2021. Současný návrh finančních podmínek (snížení evropského spolufinancování – čl. 106, snížení předfinancování – čl. 84, pravidlo pro zrušení závazku – čl. 99) předložený EK by přinesl výrazné břemeno pro národní rozpočty, způsobil ČS problém s cash-flow a vytvořil by nadměrný a skokový tlak na rychlost čerpání především v počátku programového období. ČR vnímá jako zásadní, aby tyto návrhy týkající se finančních podmínek byly posuzovány jako ucelený balík podmínek. Tlak na zrychlení čerpání nesmí vést k výběru méně kvalitních projektů. ČR bude v rámci vyjednávání prosazovat zachování pravidla n+3 na celé programové období. Ústupovou variantou bude pravidlo n+2, které by se sledovalo na úrovni ČS, případně n+3 na roky 2021–2023 a následně n+2 na roky 2024–2027.

U čl. 100 a 101 nedochází k věcné změně oproti období 2014 – 2020. Nicméně ČR požaduje do čl. 101 odst. 1 doplnit lhůtu, ve které je EK povinna ČS informovat o výši zrušení závazku, a dále, pokud současný návrh EK předpokládá, že na základě odůvodněného stanoviska by mělo dojít k pozastavení plateb ze strany EK, bude ČR požadovat, aby tato skutečnost byla uvedena také jako jedna z výjimek z pravidel pro zrušení závazku.

Hlava VIII: Finanční rámec (články 102-106)

Ustanovení týkající se zeměpisného pokrytí podpory pro cíl Investice pro zaměstnanost a růst, prostředků na hospodářskou, sociální a územní soudržnost, prostředků na cíl Investice pro zaměstnanost a růst a cíl Evropská územní spolupráce (Interreg), převoditelnosti zdrojů a určení míry spolufinancování.

ČR obecně souhlasí s tím, aby se kategorie regionů a způsobilost ČS dle č. 102 posuzovaly na základě HDP resp. HND na obyvatele měřené v paritě kupní síly. ČR rovněž souhlasí s dosavadní praxí, aby se zachovaly tříleté průměry. ČR také podporuje zachování hranice na úrovni 90 % HND na obyv. průměru EU 27 pro určení způsobilosti ČS pro čerpání z FS. S ohledem na skutečnost, že ČR má dle aktuálních statistik regiony ve všech třech kategoriích, bylo by rozdělení prostředků a definování různých měř spolufinancování na úrovni regionů velmi komplikované. Z hlediska zjednodušení implementace bude ČR podporovat, aby regiony byly rozděleny pouze do dvou kategorií – méně rozvinutých (do 100 % průměrného HDP na obyv. EU) a rozvinutějších (nad 100 % HDP na obyv. průměru EU).

Pokud by nebylo možné dosáhnout změny (pouze 2 kategorie regionů) bude ČR požadovat, aby vznikla na úrovni „Přechodových regionů“(75-100%) subkategorie těch regionů, u kterých došlo ke změně jejich kategorie v průběhu tohoto programového období (tzv. phasing-out regionů). Pro tuto subkategorii bude ČR požadovat zachování stejné míry kofinancování a stejných pravidel tematické koncentrace jako u kategorie „Méně rozvinutých regionů“, aby tato šoková změna nezpůsobila zastavení jejich nastartovaného růstu, a tím nezapříčinila znehodnocení již investovaných prostředků EU. Je třeba dbát na udržitelnost nejen jednotlivých projektů a každého programového období, ale též investovaných prostředků EU v rámci kohezní politiky obecně a dlouhodobě.

ČR vítá a podporuje, že je zachován deflátor ve výši 2 % (čl. 103 (1)). ČR nebude souhlasit s případnými návrhy na úpravu na aktuální míru inflace. Současný systém je vyzkoušený, předvídatelný a jednoduchý a usnadňuje tak rozpočtování zdrojů

Pro ČR je dlouhodobě zásadní, aby byly prostředky politiky soudržnosti soustředěny do méně rozvinutých a přechodových regionů (tj. do 100 % HDP/ob. průměru EU) a do méně rozvinutých ČS. ČR bude usilovat, aby se posílily zdroje a jejich koncentrace na méně rozvinuté regiony a na FS. ČR s ohledem na nutnost zavedení střednědobé rozpočtové stability nepodporuje technickou revizi (přepoččet) kohezních obálek uprostřed programového období, jak je navrženo v čl. 104. Revizi alokací ČR vnímá jako dodatečnou administrativní zátěž, snížení alokací v polovině období dle ČR představuje v podstatě trest pro úspěšné ČS. ČR bude prosazovat, aby i v období 2021–2027 byla zachována možnost navýšení alokace na FS pro způsobilé ČS na jednu třetinu jejich celkové alokace.

ČR nesouhlasí s návrhem na přesun prostředků ve výši 11,3 mld. EUR z FS do CEF. Dle ČR EK zatím neprokázala přidanou hodnotu takového kroku (investice do infrastruktury je možné financovat i z politiky soudržnosti), bude proto po EK požadovat zdůvodnění tohoto návrhu, případně alespoň snížení částky určené k transferu a zajištění národních obálek.

ČR vítá možnosti převodu prostředků mezi kategoriemi region až do výše 15 %, jak naznačuje čl. 105, bude však požadovat vytvoření pouze dvou kategorií regionů (viz čl. 102).

ČR vítá, že se dle čl. 106 zachovává možnost vykazování národních zdrojů jak veřejných, tak i celkových (vč. soukromých zdrojů). ČR bude prosazovat, aby míra spolufinancování byla upravována na úrovni ČS, což přinese zjednodušení implementace. Stávající (a EK opět navrhované) pravidlo, kdy je spolufinancování stanovováno na úrovni regionální přináší komplikace jak při samotném nastavování operačních programů, tak z finančního hlediska i při jejich implementaci. ČR je obecně připravena diskutovat mírné navýšení míry národního spolufinancování, návrh EK je však velmi radikální a měl by zásadní dopad na tempo čerpání a na spoluúčast konečných příjemců a státního rozpočtu. Míra evropského spolufinancování by tak měla být oproti návrhu EK výrazně navýšena – pro ČS do 100 % HND/obyv. průměru EU na minimálně 75 % (ideálně 85 %) a pro ČS nad 100 % HND/obyv. průměru EU na 50 %. Míra spolufinancování pro Interreg by měla být shodná s mírou spolufinancování pro méně rozvinuté regiony a pro kohezní ČS. S ohledem na potřebu zjednodušení ČR požaduje stanovit zvýhodněnou a jednotnou (jednotná pro méně rozvinuté a přechodové regiony) míru spolufinancování CLLD z ERDF, ESF+ a EMFF na úrovni 80 %, stejně jak je tomu v případě spolufinancování CLLD z EZFRV.

Hlava IX: Ustanovení o přenesení pravomoci, prováděcí, přechodná a závěrečná ustanovení (články 107-112)

ČR vítá začlenění úpravy fázovaných projektů přímo do ON. Nicméně přechodná ustanovení neumožňují využití flexibility v rámci uzavírání programového období 2014-2020 jako tomu bylo po dvě předcházející období. Z toho důvodu ČR bude prosazovat, aby byl do návrhu zapracován nový článek, který umožní převod části alokace programu ve výši alespoň 5 % alokace priority roku 2020 bez nutnosti schválení ze strany EK .

3. Dopad na právní řád ČR

Jedná se o návrh EK, který bude dále diskutován ČS (v rámci Rady je projednáním pověřena Pracovní skupina pro strukturální opatření (B5)) a s Evropským parlamentem. Výsledek jednání bude mít bezesporu dopady na právní řád ČR a přinese tak nutnost změny relevantních vnitrostátních právních předpisů. ČR si paralelně zpracovává analýzu těchto dopadů v celé šíři souboru nařízení.

4. Dopad na státní rozpočet

Jedná se o legislativní návrh EK, který bude dále diskutován. Návrh samotný nemá přímý dopad na státní rozpočet; dopady na státní rozpočet však bude mít, počínaje rokem 2021, až výsledek jednání k nařízení i jednání k víceletému finančnímu rámci EU, přičemž klíčovými faktory budou zejména objem rozpočtu EU, výše alokace pro ČR na politiku soudržnosti EU (včetně podmínek čerpání, zejm. míry spolufinancování) a Společnou zemědělskou politiku.

5. Další relevantní dopady (např. na ŽP, hospodářské, sociální, apod.)

Jedná se o návrh EK, který bude dále diskutován. ČR bude obhajovat pozice k relevantním aspektům návrhu, které nepovedou ke zhoršení současného stavu.

6. Pozice zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samosprávy, nevládních organizací a případně dalších osob

Pozice stran zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samospráv, nevládních organizací a dalších osob, byly předloženy v rámci resortní koordinační skupiny během řádného připomínkového řízení. Veškeré došlé připomínky a návrhy na změnu byly vypořádány a v případě, že byly akceptovány, byly následně také promítnuty do RP ON.

7. Pozice EK a Evropského parlamentu

EK je předkladatelem návrhu nařízení.

Pozice Evropského parlamentu (EP) není dosud známa.

8. Pozice členských zemí

Pozice ČS jsou dosud předběžné. **HU, LT, EE, CZ, MT, PL, SK, LV** mají za to, že návrh alokací je těžko akceptovatelný politicky. Některé ČS poukazovaly na to, že jej lze vnímat jako určitou formu „trestu“ za úspěšný růst a reformy (**HU, LT, LV, EE**). **ES** nesouhlasilo s navrženými alokacemi, jelikož již poslední metodika výpočtu byla pro **ES** silně nevýhodná. **LV** by těžko obhájilo podporu vyššího příspěvku do společného rozpočtu EU ve světle navržených škrťů. Nad rámec společných odmítavých reakcí upozornilo **SK** na to, že významné škrty jdou zejména na vrub kohezních zemí, kdežto u rozvinutějších zemí se pohybují kolem 0 %, popř. se jim alokace zvyšuje. **SK** také považuje navrženou tematickou koncentraci za dostatečně flexibilní pro investice dle potřeb ČS. Dle **LV** budou kvůli tematické koncentraci, a také v souvislosti se sníženou mírou spolufinancování, těžko splnitelné stanovené cíle EU, ke kterým má politika soudržnosti přispět. **PL** a **LT** nepodpořily návrhy snížení míry spolufinancování a omezení pravidla n+3.

Zatímco základní princip tematické koncentrace zpochybňován nebyl, navržené povinné podíly byly v rámci diskuze podrobeny kritice ze strany řady ČS (**HR, RO, SI, EE, LV, LT, CZ, CY, PL, EL, MT, SK, HU, DE, IT**). Nastavení tematické koncentrace považují za velmi striktní, bez možnosti zohlednit specifické potřeby regionů. Flexibilita není dostatečná, je také otázka, zda povinnosti dodržení pravidel tematické koncentrace během celého období nezpochybňuje přidanou hodnotu střednědobě revize (**EE**), či zda neznamená aplikaci jednoho přístupu pro všechny. **SK** mělo za to, že by bylo vhodnější, aby nastavení tematické koncentrace bylo založeno na základě diskuze mezi EK a ČS.

Pouze **LU** navrženou tematickou koncentraci podpořilo, naopak **NL, DK, SE** se domnívaly, že je málo ambiciózní.

K vytvoření politického cíle 5 se delegace vyjádřily pozitivně, předmětem diskuze bude, jak se bude sledovat naplnění stanoveného podílu 6 % EFRR.

Také Evropskou městskou iniciativu delegace podporují, některé ČS (**FR, SK, NL, DE**) však považují za nutné vyjasnit zvolený způsob přímého řízení a zohledňování budoucí existence programu URBACT (**FR** a **SK**).

HU požadovalo definovat, které z navržených indikátorů jsou opravdu nutné z hlediska efektivity (podpora **EE**). **DE** kritizovalo možnost EK měnit přílohy I-II formou delegovaného aktu. **HU** a **EE** upozornili na předpokládanou administrativní náročnost při monitorování naplňování nastavených indikátorů.

9. Stav projednávání v Parlamentu ČR

Žádná z komor Parlamentu ČR doposud návrh nařízení neprojednávala.

10. Procedurální otázky

a) Právní základ EU/ES:

Právním základem nařízení je čl. 177 SFEU, který stanoví, že EP a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem, vymezí formou nařízení úlohu, předností cíle a organizaci strukturálních fondů.

Opatření na úrovni EU je oprávněné jak na základě cílů stanovených v čl. 174 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), tak na základě zásady subsidiarity. Právo jednat je zakotveno v čl. 175 SFEU, který výslovně vyzývá k tomu, aby EU prováděla tuto politiku prostřednictvím strukturálních fondů, ve spojení s článkem 177, v němž je vymezena úloha FS. Cíle ESF, EFRR a FS jsou vymezeny v článcích 162, 176 a 177 SFEU. Činnosti týkající se zemědělství a rybolovu jsou odůvodněny v článcích 38 a 39 SFEU.

Článek 174 SFEU stanoví, že zvláštní pozornost se má věnovat venkovským oblastem, oblastem postiženým průmyslovými přeměnami a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony.

Článek 349 SFEU stanoví, že se mají přijímat konkrétní opatření s ohledem na strukturální sociální a hospodářskou situaci nejvzdálenějších regionů, kterou prohlubují určité zvláštní rysy, jež vážným způsobem ohrožují jejich rozvoj.

b) Postup projednávání: Řádný legislativní postup (spolurozhodování Rady a EP) po konzultaci s Evropským hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

b) Hlasovací procedura:

Schválení kvalifikovanou většinou na Radě.